

JOSÉ AYELO

CARTA ABIERTA

ANTONI MIRÓ

ANTOLÓGICA 1960 - 2000

*P*ORTADA: HOME D'ESQUENA 1988 (ACRÍLIC-LLENÇ 200x200 FRAG.)

CARTA ABIERTA

A JOSÉ M^á SOLER

CASA DE LA CVLTVRA

Ayuntamiento de Villena

© DELS AUTORS
© PER LA PRESENT EDICIÓ: CAM Y AYUNTAMIENTO DE VILLENA
© AMB-DISSENY
■ ALFAGRÀFIC S.A. IMPRESSORS, ALCOI

DIP. L. : A-115-2000

JOSÉ AYELO PÉREZ

CARTA ABIERTA

ANTONI MIRÓ

ANTOLÒGICA 1960-2000

CASA DE CULTURA DE VILLENA

HOME D'ESQUENA, 1998 (ACRÍLIC-LLENÇ 200x200). COL. CLÍNICA PASQUAL-LEONE, VALÈNCIA.

PINTEU PINTURA

CARTA ABIERTA A UN MIRADOR DE CUADROS

Querido observador:

En primer lugar me gustaría darte las gracias en nombre de Antoni Miró por venir a ver esta exposición, también te agradezco personalmente tu tiempo en la lectura de esta carta.

Antes de que comiences la visita a la exposición te aconsejaría que echases un vistazo general a la sala, sin detenerte expresamente en ninguna de las obras; de esta manera te harás una idea global de lo que se muestra y, en el caso de que no te acabe de gustar –cosa que no espero– no pierdas el tiempo en ejercicios intelectuales que no te reportarán ningún beneficio, dado que no se trata de sufrir por la cultura sino de disfrutar de la misma.

Una vez te has hecho una idea global de la exposición, será el momento de empezar a mirar detenidamente la primera obra; no voy a guiarte cuadro a cuadro, describiéndote cada uno de ellos para transmitirte mis impresiones, creo más aconsejable que saques tus propias conclusiones. Ahora es el momento, si has empezado a leer el escrito antes de mirar la exposición, de dejar el catálogo a un lado y comenzar la visita sin ningún elemento externo que medie entre la pintura y tú. De esta forma, sin otra información que la que espontáneamente te transmite el cuadro te irás formando una idea –la tuya– de las pretensiones del artista en cada una de sus obras. Así te sentirás, de alguna manera, como cuando él acabó su obra en el estudio, estaréis solos la obra y tú.

En la soledad más absoluta el artista mira por última vez su último cuadro, sin intermediarios, sin que nadie emita su opinión. Pintor y pintura se miran por última vez solos. Mañana, hoy, dentro de un instante alguien acudirá al estudio y deteniéndose ante el último parto, transmitirá al artista su parecer, su primera impresión. Para el artista ya no será lo mismo, en un sólo instante habrá perdido su intimidad con la obra. Alguien de una manera u otra le habrá arrebatado sus sentimientos.

Ése es mi deseo, que no te dejes llevar por nada ni por nadie, no escuches a quien trate de condicionar tu opinión, déjate llevar por tus propias emociones, trata de mirar la obra a pecho descubierto, sin identificarla con éste o aquel movimiento artístico, sin pensar si te recuerda a este o a aquel pintor. Sin preguntarte siquiera, si recuerdas haber visto anteriormente algún cuadro, u otra exposición de Antoni Miró.

De este modo tus intenciones y las del propio artista irán parejas, él siempre tratará de no enfrentarse a la obra con una intención clara y previamente definida, el cuadro lo irá llevando de un lugar a otro por su propio camino. Aunque a primera vista dé la impresión de que Antoni Miró sea un artista, que medite y planifique concienzudamente cada uno de los detalles de su obra, lo cierto es que no es así, porque la pintura –incluso la menos espontánea–, no responde únicamente a las intenciones del autor. Cuando éste la va plasmando en el soporte, ella va tomando vida y va transmitiéndole al autor sus propias preferencias. Así, una obra nunca será el resultado exacto,

entre el mapa mental que el autor traza previamente y el resultado final que obtiene al plasmarla en el lienzo.

Si al final de la exposición se te ocurre retomar el texto y coincides conmigo, tanto mejor. Pero si no es así, no pasa nada, el arte es para sentirlo uno mismo tal y como lo ve, sin prestar demasiada atención a cómo lo perciben los otros. A fin de cuentas el artista pinta para él mismo, sin importarle demasiado lo que los demás puedan ver en sus cuadros. Que la disfrutes.

II

Atribuyen a Jorge Luis Borges una frase sobre Federico García Lorca, que en mi opinión tiene un gran significado a la hora de identificar a un artista con su propia tierra. Decía el argentino inmortal que “Lorca trabajaba de español” para referirse, no únicamente a la implicación del poeta con la cultura popular de su pueblo, sino al incesante trabajo que realizó en su corta vida, para llevar la cultura a todos los rincones del país, y al compromiso que el propio artista mantuvo con las corrientes culturales que se daban en la España de aquel momento.

Esta observación de Borges me ha venido a la memoria, cuando trataba de identificar el compromiso permanente de Antoni Miró con su propio pueblo. No me atrevería a afirmar como Borges que Antoni Miró trabaja de alcayano, o de valenciano, pues estoy seguro que en este momento hay numerosos aspectos de la cultura alcayana que no comparte y con los que no se identifica. Pero el papel que juega este hombre en el crecimiento cultural de su pueblo es notorio, Antoni Miró representa claramente el compromiso del artista con la sociedad que le rodea, cosa muy poco frecuente en los tiempos que corren, donde la identificación de los artistas con su pueblo está más cerca de la especulación económica sobre su propia obra, que en la necesidad e incluso en la responsabilidad de hacer crecer a un pueblo culturalmente.

Me resulta necesario hablar del trabajo sociocultural que Antoni Miró viene desarrollando en Alcoi porque gracias a él se han podido ver en la ciudad del Serpis algunas de las propuestas artísticas más inquietantes de los últimos años. Propuestas incluso más interesantes que las que ofrecía la capital de la provincia, siempre ceñida a los vaivenes y caprichos de la clase política. Probablemente porque le han dejado hacer, o porque sabe convencer, lo cierto es que desde hace más de una década, en aquella población puede hablarse de regularidad –que no monotonía– en lo referente a actividades que tienen que ver con el arte.

Es evidente que a este hombre le beneficia bien poco llevar a cabo esta labor, está claro que no lo necesita ni para pintar, ni para vivir, ni para exponer en cualquier rincón del planeta. Únicamente el compromiso con su pueblo, le lleva a no cesar en esa labor callada para que en su tierra ocurran actividades relacionadas con el arte. Un somero vistazo al trabajo realizado en este campo, hace entrever que este hombre ha utilizado sus numerosos amigos y amigas para que vayan a su pueblo, para que sus conciudadanos disfruten del arte, y por consiguiente que el trabajo que

se realice en Alcoi sobrepuase sus propias fronteras. Ese es el compromiso esencial del artista con su pueblo, y que Toni Miró mantiene desde hace décadas.

III

Una exposición que como ésta, contiene obras de diferentes épocas del pintor, nos hace ver, todavía con más precisión, que Antoni Miró lleva su compromiso hasta las últimas consecuencias. Rápidamente apreciamos una visión muy crítica del mundo que le rodea. Sabe a ciencia cierta que su pintura transmite ideas, es consciente –sin caer en lo panfletario– que su obra forjará en el espectador unos determinados pensamientos. Antoni Miró no es precisamente de los que escurren el bulto, más bien lo contrario, su pintura es de una sinceridad implacable, en lo que a mensaje se refiere. Se podrá estar o no de acuerdo con él, pero nadie le discutirá su valentía. Es una pintura de “al pan, pan …”

Nos gustará más o menos, podremos identificarnos o no con sus planteamientos, pero lo que no podremos evitar es entrar en su juego. Es una pintura que no acaba en los límites del lienzo. Partiendo de lo expresado en la tela, el pintor nos va a llevar, a veces de la mano, otras con angustia calculada, hacia el mundo que plasma en sus obras. No podremos, aunque queramos, dejar de movernos hacia el centro del mensaje de cada una de sus obras. Si denuncia la violencia, inmediatamente viajaremos con él, para recrear en nuestra propia mente lo que no está expresado en el cuadro de una manera formal, pero si subyacente.

Antoni Miró sabe narrar, no podemos dejar de leer en sus obras, nunca nos quedaremos con las figuras, o con los colores de sus cuadros si más. Es consciente de que en cada una de sus obras, habrá de implicar al observador para que realice una lectura detenida de su propia mente, de sus recuerdos, de la información retenida en su memoria.

Por todo esto seguramente no ha renunciado –aunque si evolucionado–, a sus planteamientos iniciales de pintura cercana al Pop-Art, porque en este medio, además de sentirse cómodo, sabe que puede conectar de inmediato con los observadores de sus obras. Utilizando un lenguaje pictórico que le es habitual, dado que el espectador se lo encuentra cotidianamente tanto en la publicidad como en los medios de comunicación, sabe que el proceso de identificación con su obra no será costoso para el observador, ahorrándose así numerosos esfuerzos de síntesis y llevando al espectador a su terreno de una manera casi instantánea. Fundamentalmente porque además de la identificación con el mundo publicitario, procura también una relación de cercanía con la iconografía que muestra en sus obras ¿para qué va a inventar personajes con los que transmitir sus ideas, si la sociedad ya los ofrece? ¿para qué va a inventar paisajes degradados o situaciones críticas, si se dan en el mundo cada día?

Pero no nos confundamos, no se trata de comodidad, ni de aprovecharse de una iconografía que ya existe, puesto que, en todas las obras, la atmósfera que se crea es la del propio artista.

Tampoco trata de retratar fielmente de manera hiperrealista lo que ven sus ojos; no olvidemos que lo que trata de transmitirnos son ideas y sensaciones; en la mayoría de los casos denuncias directas pero no concretas.

Me produce desasosiego mirar ahora cuadros, que se pintaron hace más de dos décadas cuyas denuncias siguen vigentes. Se han perdido las noticias de prensa, ya no recordamos el origen del problema, pero el problema sigue sin resolverse. Es desazonador que una obra nos recuerde que seguimos sin resolver muchas de nuestras quimeras, que la avalancha de problemas cotidianos, nos hace dejar a un lado el problema de ayer para ocuparnos del de hoy mismo. Seguramente sea esta una de las intenciones indirectas Antoni Miró, la de hacernos recordar que no es oro todo lo que reluce.

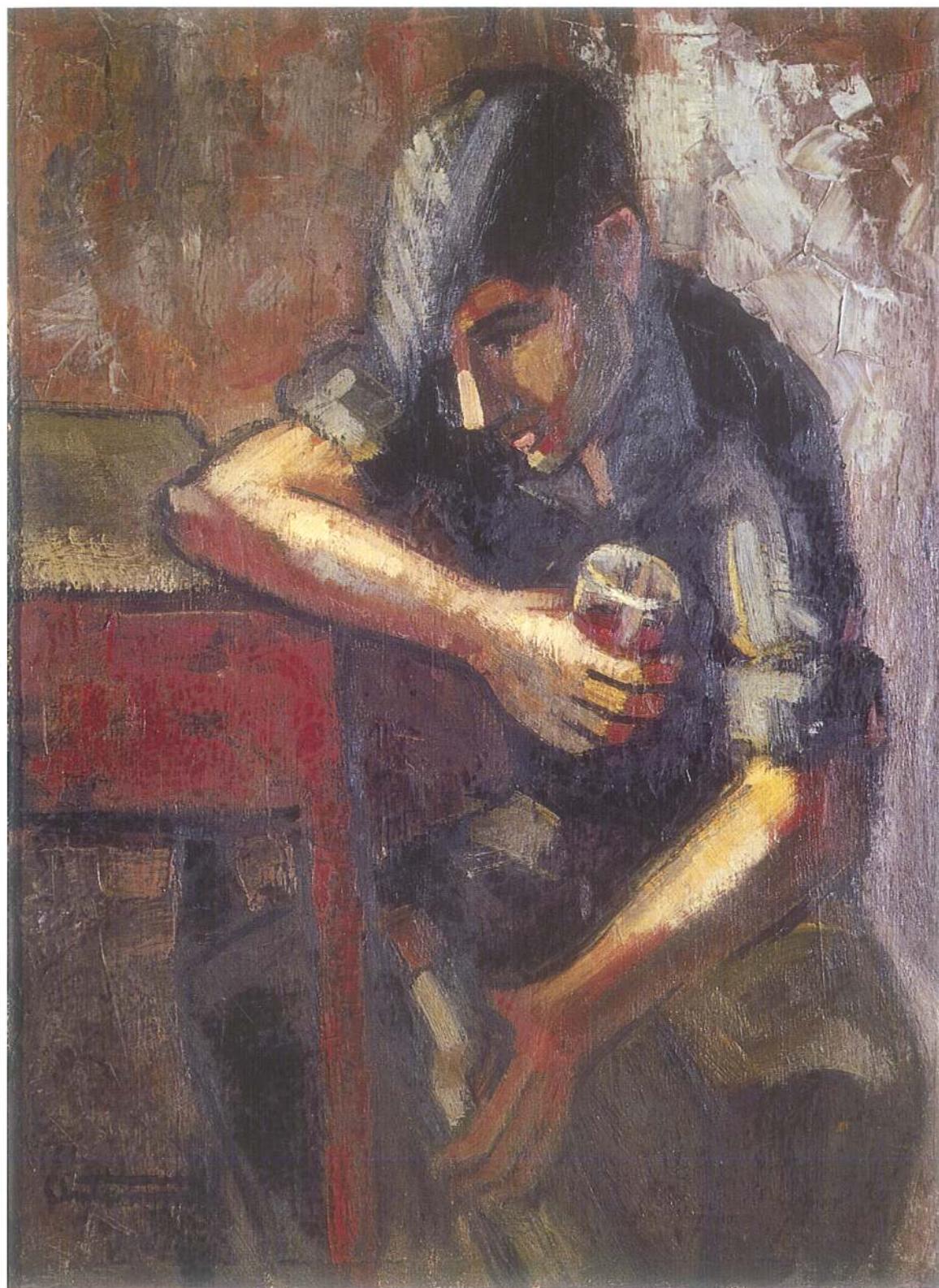
IV

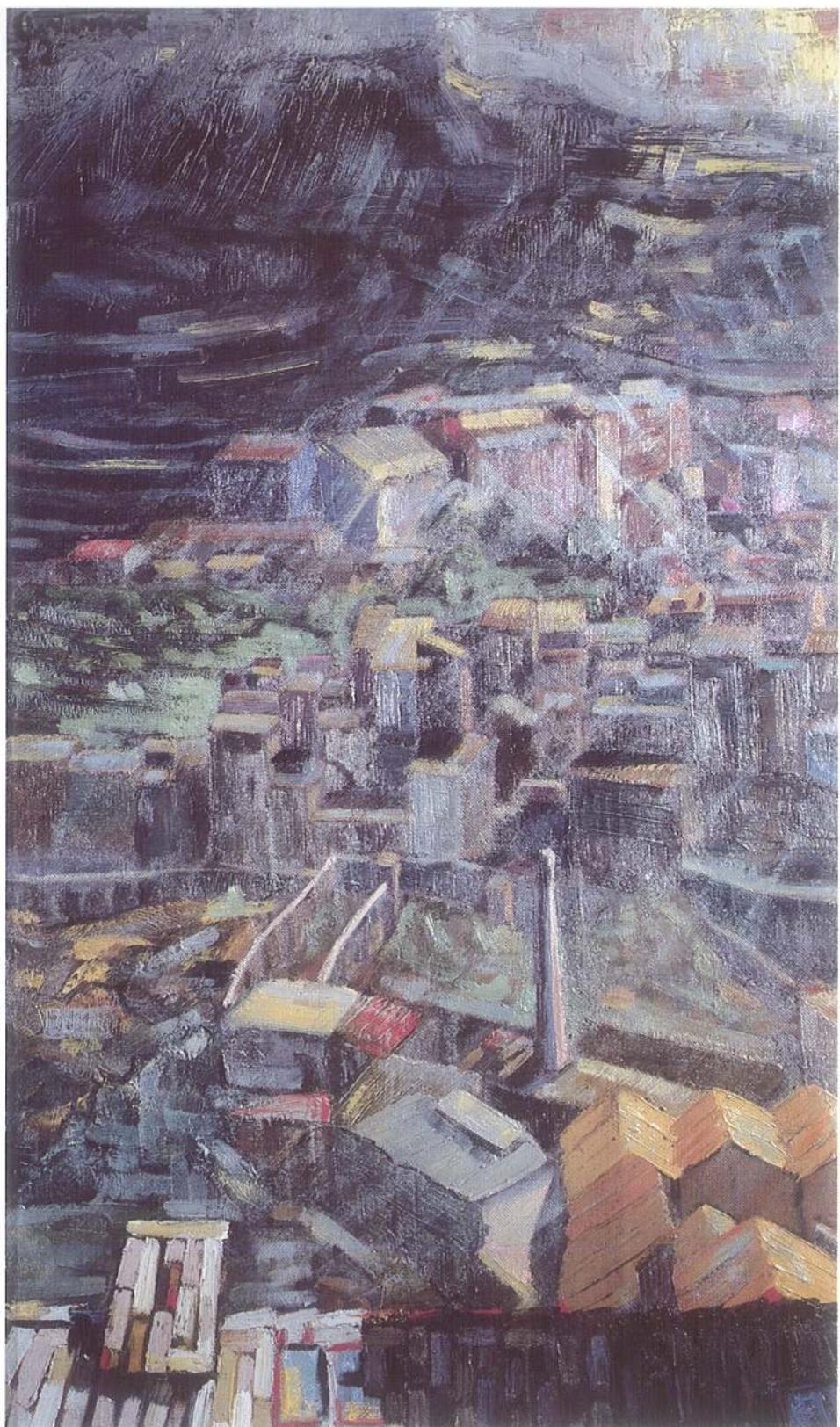
El mundo de Antoni Miró es muy particular, a primera vista podría parecer que su aislamiento de la sociedad es manifiesto. Alejado del “Artistic Business” procura no dejarse ver demasiado en saraos e inauguraciones, lo justo para que sepamos algo de él, pero sin que le haga perder el norte de su labor diaria. Podría decirse que en su mundo todo está previamente calculado, no creo que sea del todo cierto, pero el rigor organizativo con el que este hombre se desenvuelve, causa muchas veces admiración y algunas temor.

Es un artista que pinta con nocturnidad y alevosía –no es un tópico–, desde hace años tomó la decisión de trabajar en la tranquilidad de la noche, que le produce mayor concentración y escasas interrupciones. Su búsqueda de la soledad, el sacrificio que imagino le supone a él y a su familia, responde a un esquema mental muy meditado, a una decisión arriesgada que implica un sacrificio difícil de asimilar, si no se tiene claro a dónde se quiere llegar y Toni Miró parece tenerlo claro, siempre parece ir al grano. Despeja las incógnitas de su vida con una decisión y una firmeza enviables, dado que no parece dejarse llevar por nadie, ni por nada. Pero no creo que sea un déspota, ni un dictador, la única dictadura que asume es la de su propia labor diaria, la del sacrificio cotidiano con que se enfrenta a la creación de sus obras.

No es obligado saber nada de lo que estoy contando del artista para identificarse, o no, con la obra. De hecho me parece superficial sacar a la luz la forma en que el pintor se enfrenta a la vida. Eso tiene poco que ver –o mucho no lo se– con el resultado final de la obra. Aunque lo cierto es, que si tienes la oportunidad de acercarte a él, te darás cuenta que se trata de una persona sencilla, con unos planteamientos claros y sólidos, que procura no dogmatizar con su pintura, pero sí ilustrar y servir de testigo del mundo que nos envuelve.

Es un planteamiento de vida tan digno como el de cualquier otra persona, con la única diferencia de que él ha tomado la decisión de servir de elemento transmisor de las heridas sin cicatrizar de la especie humana.

Paisatge d'Alcoi, 1962 (oli-taula 122x172).

ÒPERA PRIMA.

COMPOSICIÓ DE CARN, 1967 (SINTÈTIC - TAULA, 100x135).

SÉRIE: LES NUÉS.

GEST DE FAM, 1972 (ACRÍLIC-TAULA 100x100).

SÉRIE: AMÉRICA NEGRA.

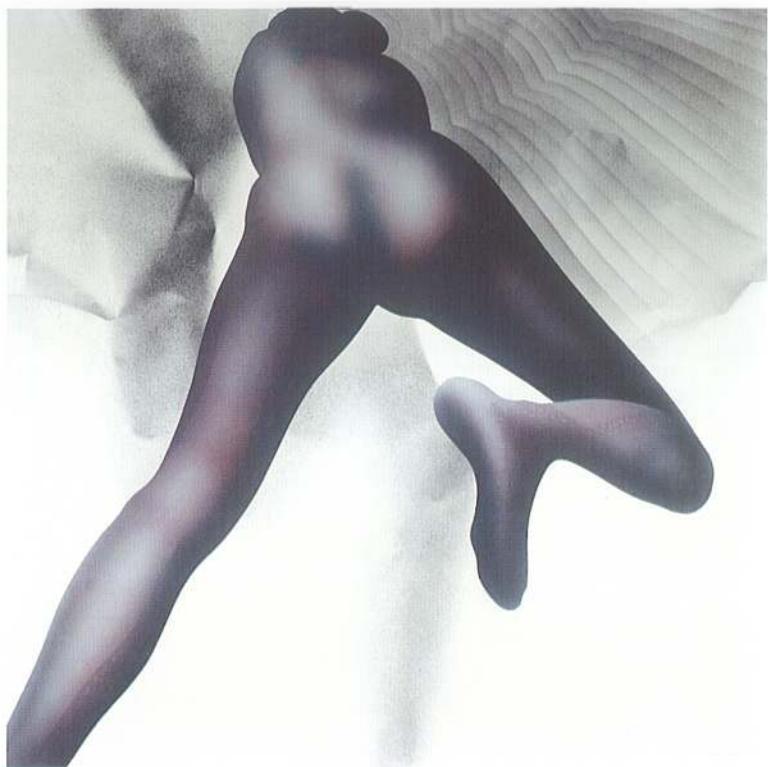

VENCEREM, 1972 (ACRÍLIC- TAULA, 100x100).

SÉRIE: AMÉRICA NEGRA.

SÉRIE: *L'HOME AVUI*

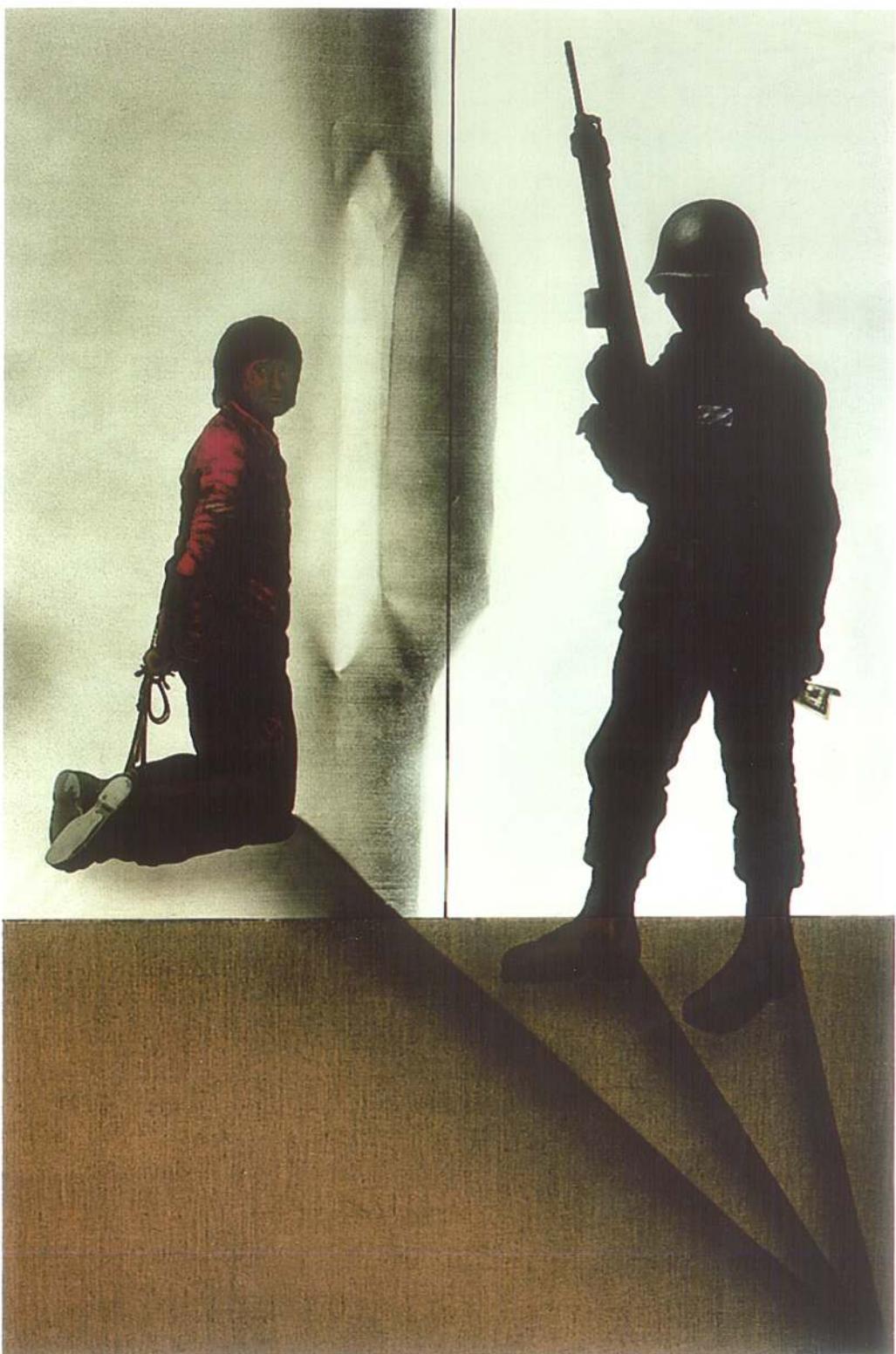
LA FUGIDA, 1973 (ACRÍLIC-LLENÇ 100x100).

METAMORFOSI, 1975-76. (PINTURA-OBJECTE DE 2-100x70). COL. VICENT MIRÓ, ALCOI.

SÉRIE: EL DÓLAR-XILE.

21

SÈRIE: EL DÒLAR.

LA GRAN MASSACRE SUBVENCIONADA, 1974 (ACRÍMIC-LENÇ 150x100). XILE

SOBRE LA PROCESSÓ, 1975-76 (PINTURA-OBJETE, 2-100x100, POSICIÓ I) COL. IVAM, VALÈNCIA.

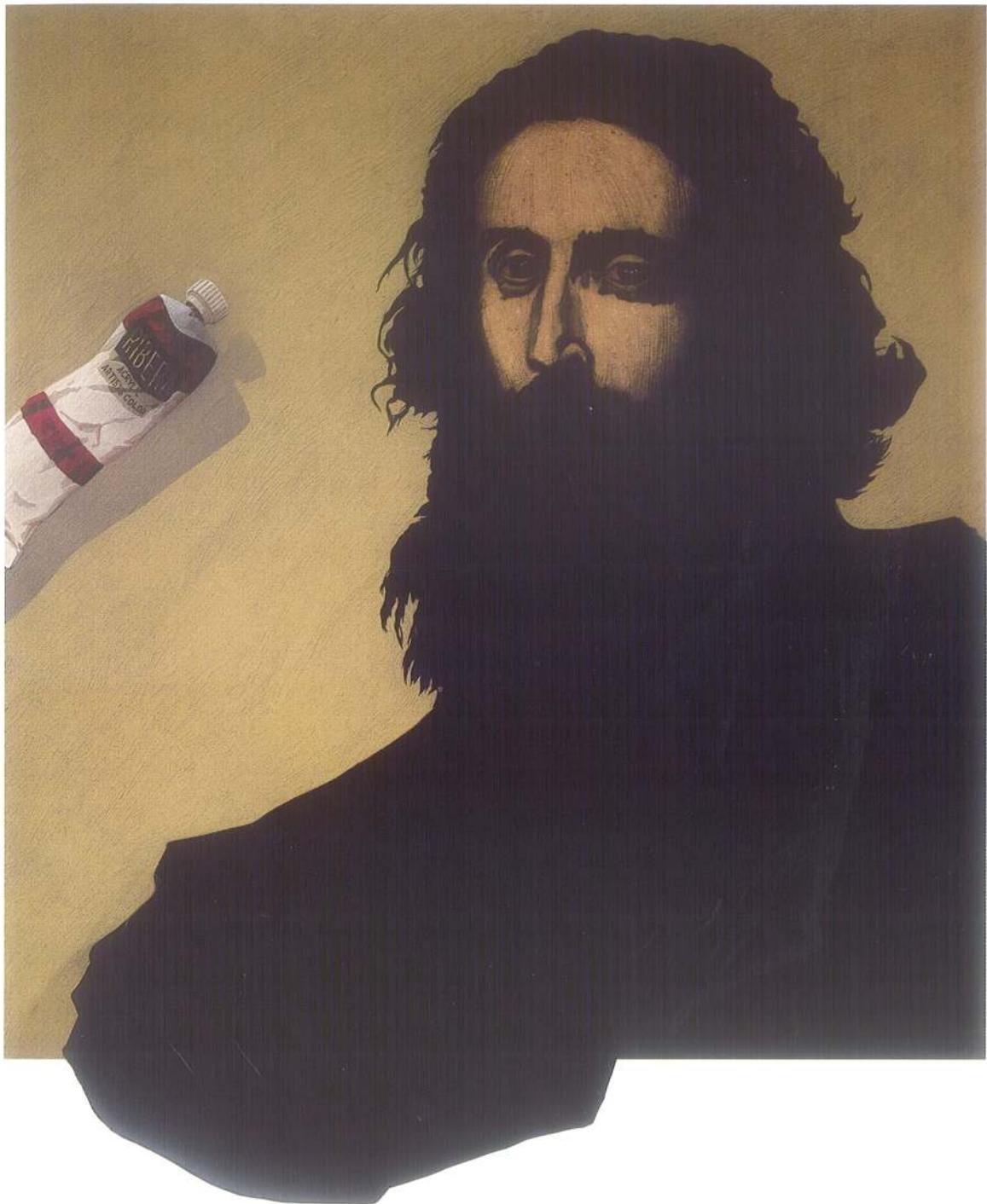
SÉRIE: EL DÒLAR

LLANCES IMPERIALS, 1976-77 (PINTURA-OBJECTE, 250x850).

SÉRIE: EL DÓLAR.

25

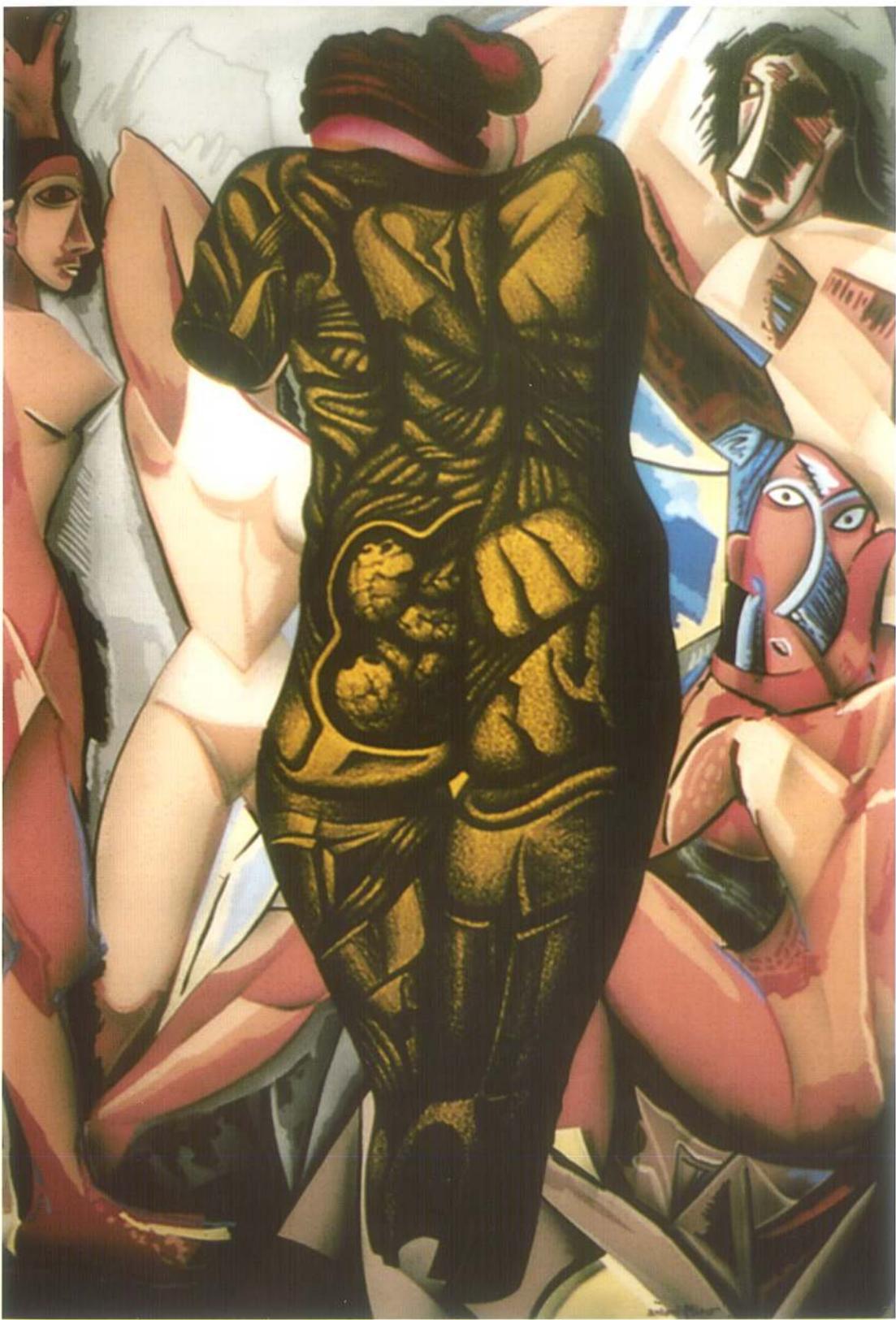
SÈRIE: PINTEU PINTURA.

SANT PAU FUMATA. 1981-82 (ACRÍLIC-TAULA-VELLUT. 80x80).

RETRAT EQÜESTRE, 1982-84 (ACRÍLIC-LLENÇ 150x150-DÍPTIC).

SÉRIE: PINTEU PINTURA

ISOP BUSCA MÚSICS, 1981-91 (PINTURA - OBJECTE, 2-183x153).

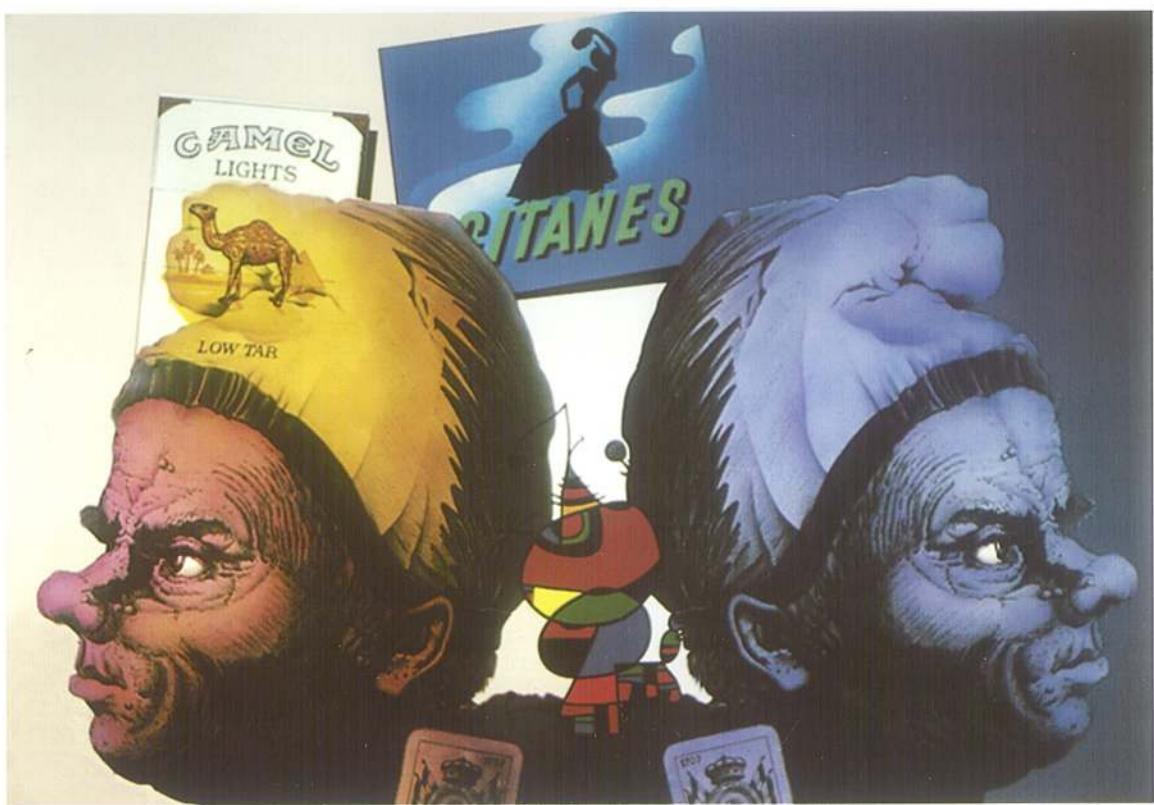
SÉRIE: PINTEU PINTURA.

29

SÉRIE: PINTEU PINTURA.

ENCLUSA I MALLAIRE, 1981-88 (PINTURA-OBJECTE, 190x150x150).

DÍPTIC DEMOCRÀTIC, 1986-87 (ACRÍlic-Taula 98x136).

SÈRIE: PINTEU PINTURA

MÓN DE BACON, 1988-89 (PINTURA 200x200).

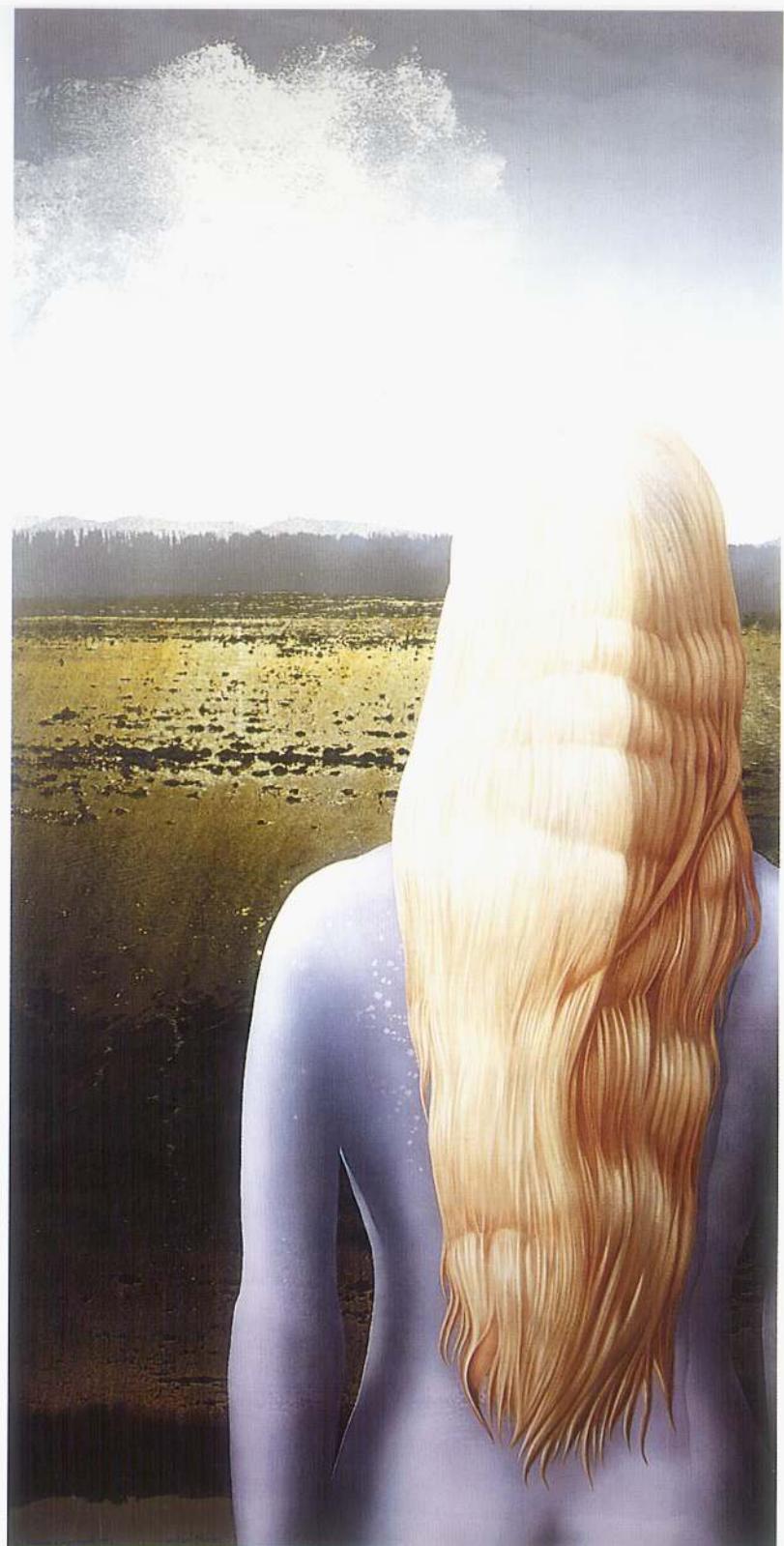
SÉRIE: PINTEU PINTURA.

33

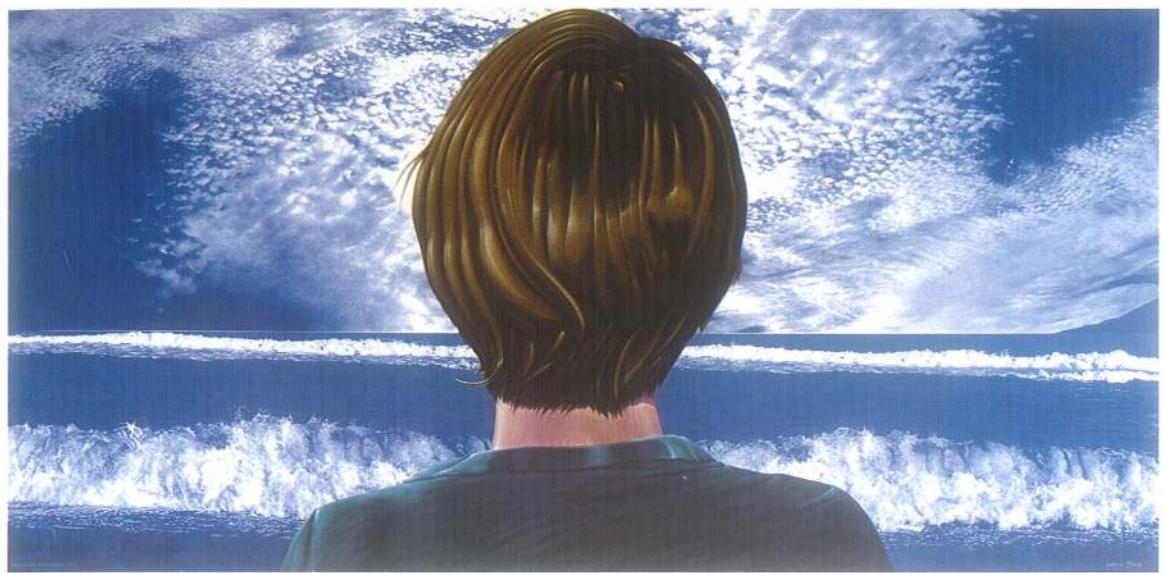
AGRESSIÓ AMESURADA. 1992 (ACRÍLIC-TAULA, 98x98) IVAM, VALÈNCIA.

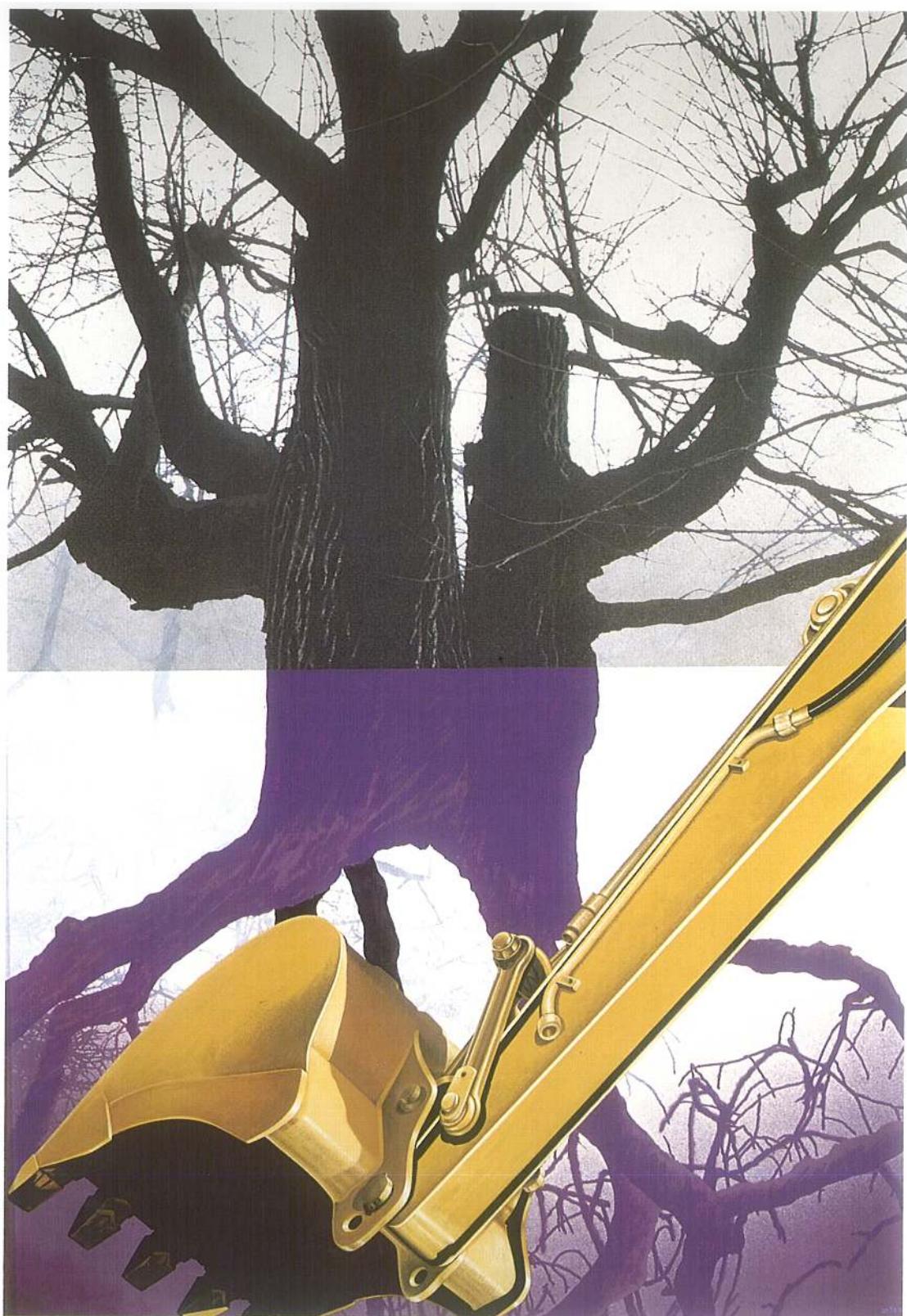
SÉRIE: VIVACE

SIRENA D'AIGUAMOLL, 1992 (ACRÍLIC-TAULA, 200x100)

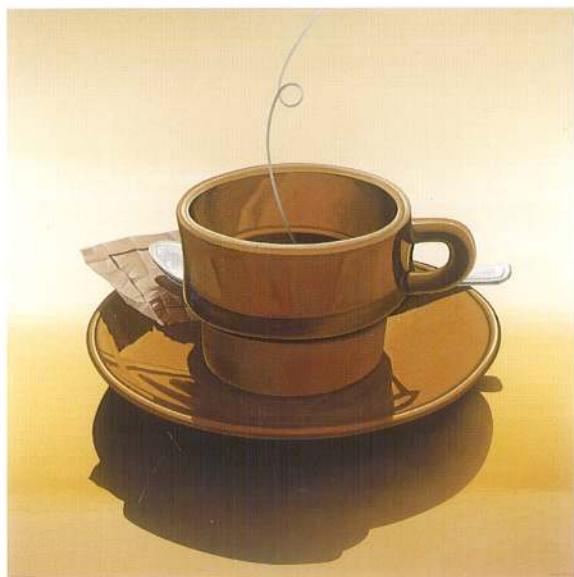
SÉRIE: VIVACE.

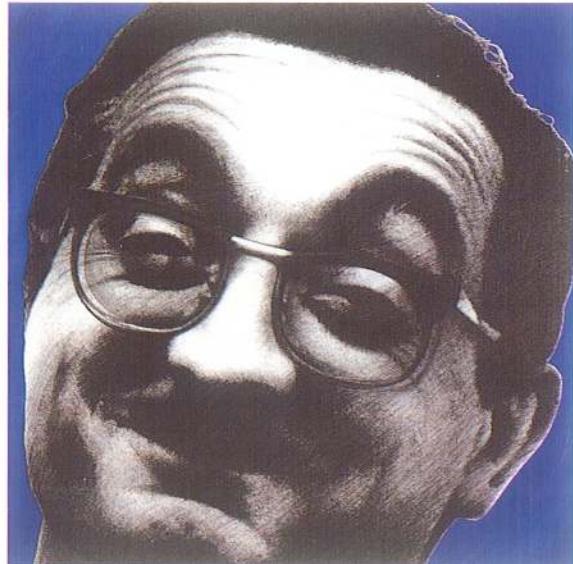

TRES BRANQUES, 1993 (ACRILIC-TAULA 136x98).

SÉRIE: VIVACE.

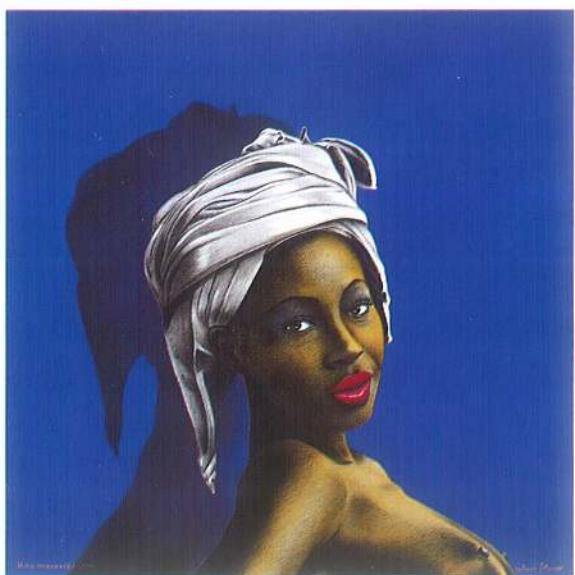
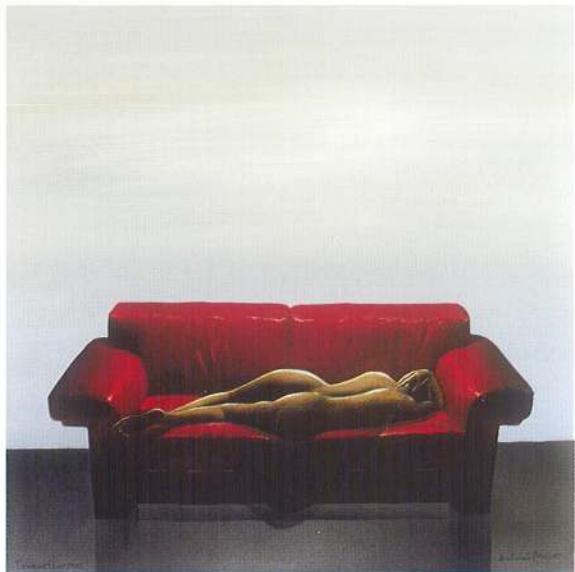

LITORAL MEDITERRANI, 1992 (ACRÍLIC-TAULA, 98x98)
DANSA FELIC, 1997 (ACRÍLIC-TAULA, 25x25)

DOS GATS AMB BICI, 1995 (ACRÍLIC-LLENÇ, 200x200).
AMIC FUSTER, 1998 (ACRÍLIC-LLENÇ, 133x133)

SÉRIE: VIVACE.

PLENA DE SENY, 1999 (ACRÍLIC-TAULA 35x35)
ALTRE AMAR, 1999 (ACRÍLIC-TAULA 25x25)

TROBAR LLOC, 1999 (ACRÍLIC-TAULA 45x45)
UNA MERAVELLA, 1999 (ACRÍLIC-TAULA 45x45)

SÉRIE: VIVACE

41

SÈRIE: VIVACE

NO ÉS UNA SABATA, 1996 (ESCULTURA-OBJECTE). INSTAL·LACIÓ.

INTERLUDI. 1998 (ACRÍLIC-LLENÇ. 300x300).

SÉRIE: VIVACE.

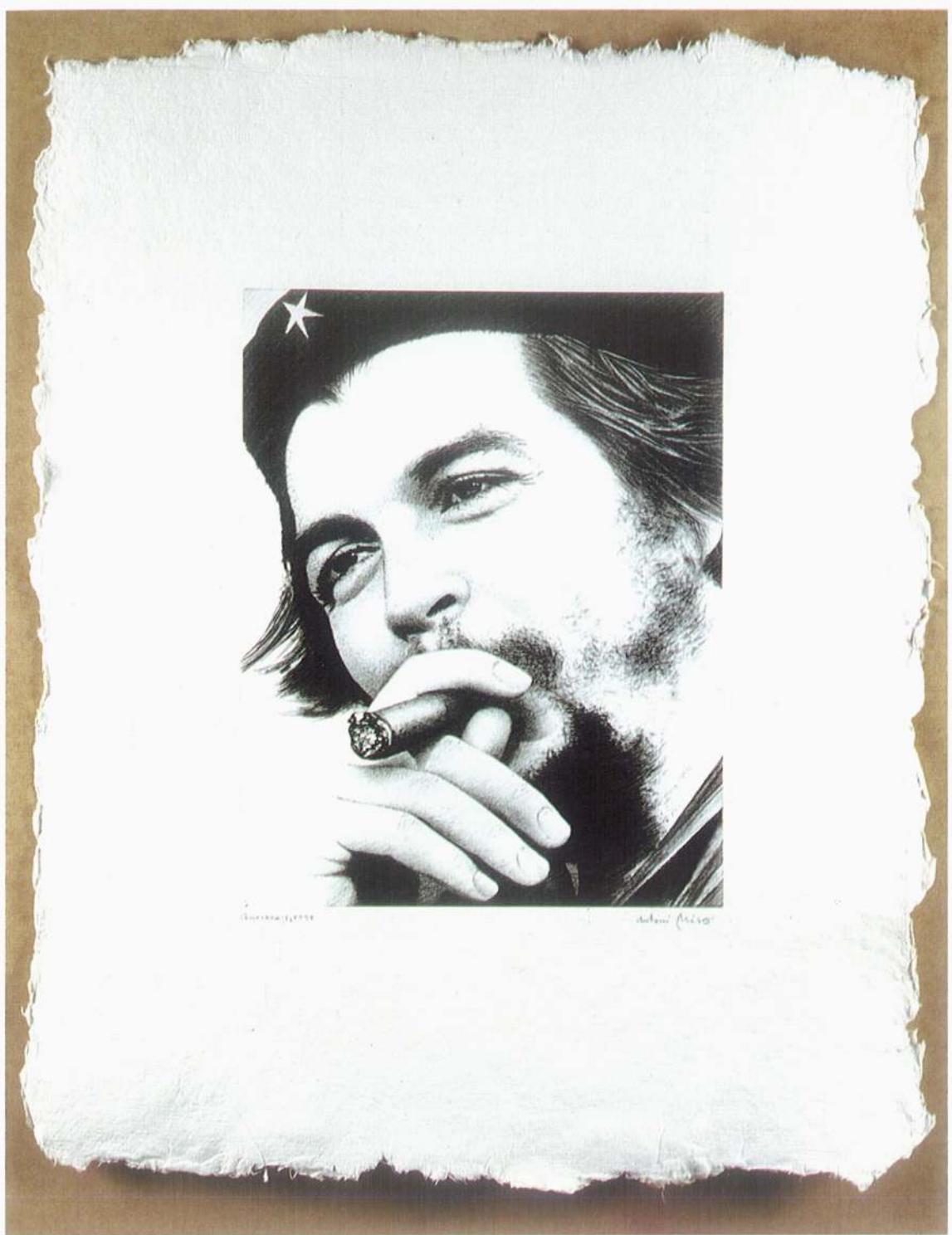

GUEVARA-3, 1999 (DIBUJO, 80x65).

GUEVARA-2, 1999 (DIBUJO, 80x65).

SÉRIE: VIVACE.

ALGÚ NO POT, 1999 (COLLAGE, 80x65).

SÉRIE: VIVACE

MON RIBATGE, 1999 (ACRÍLIC-TAULA, 60x60).

UNS NUS.

Benvolença 1999

antoní Miró

DOLOR D'AMAR, 1999 (ACRÍLIC-TAULA, 45x45).

UNS NUS.

50

Ives Accioly 1999

Acrylic on canvas

NO EM VOL, 1999 (ACRÍLIC-TAULA, 25x25).

UNS NUS.

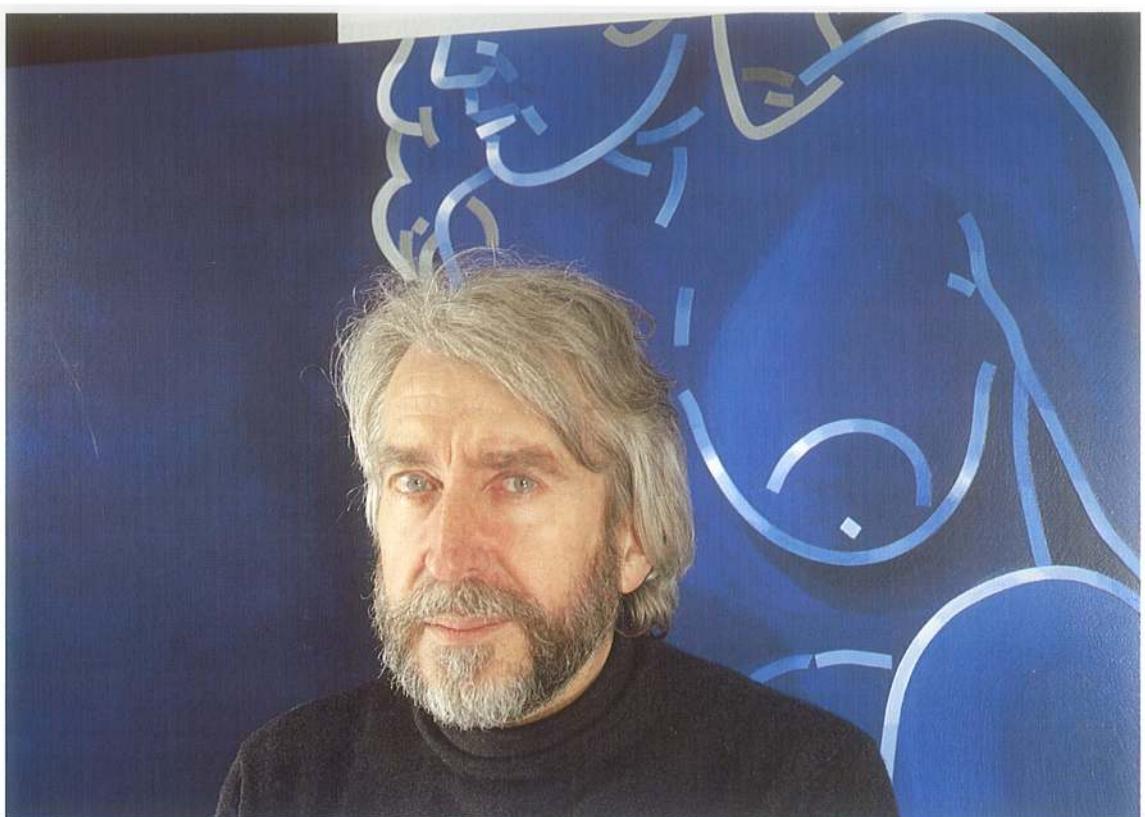

DIBUIX DE NUA GITADA, 1999 (ACRÍLIC I METALLS S/LLENC, 100x100).

UNS NUS.

ANTONI MIRÓ.

MAS SOPALMO.

ANTONI MIRÓ nace en Alcoi en 1944. Vive y trabaja en el Mas Sopalmo. En 1960 recibe el primer premio de pintura del Ayuntamiento de Alcoi. En enero de 1965, realiza su primera exposición individual y funda el Grupo Alcoiart (1965-72) y en 1972 el "Gruppo Denunzia" en Brescia (Italia). Son numerosas sus exposiciones dentro y fuera de nuestro país, así como los premios y menciones que se le han concedido. Miembro de diversas academias internacionales.

En su trayectoria profesional, Miró ha combinado una gran variedad de iniciativas, desde las directamente artísticas, donde manifiesta su eficaz dedicación a cada uno de los procedimientos característicos de las artes plásticas, hasta su incansable atención a la promoción y fomento de nuestra cultura.

Su obra, situada dentro del realismo social. Se inicia en el expresionismo figurativo como una denuncia del sufrimiento humano. A finales de los años sesenta su interés por el tema social le conduce a un neofigurativismo, con un mensaje de crítica y denuncia que, en los setenta, se identifica plenamente con el movimiento artístico "Crónica de la realidad", inscrito dentro de las corrientes internacionales del pop-art y del realismo, tomando como punto de partida las imágenes propagandísticas de nuestra sociedad industrial y los códigos lingüísticos utilizados por los medios de comunicación de masas.

Las distintas épocas o series de su obra como "Les Nues" (1964), "La Fam" (1966), "Els Bojos" (1967), "Experimentacions" y "Vietnam" (1968), "L'Home" (1970), "América Negra" (1972), "L'Home Avui" (1973), "El Dólar" (1973-80), "Pinteu Pintura" (1980-90) y "Vivace" desde 1991, rechazan todo tipo de opresión y claman por la libertad y por la solidaridad humana. Su obra está representada en numerosos museos y colecciones de todo el mundo y cuenta con abundante bibliografía que estudia su trabajo exhaustivamente.

En resumen, si su pintura es una pintura de concienciación, no es menos cierto que en su proceso creativo se incluye un destacado grado de "concienciación de la pintura", en la que diversas experiencias, técnicas, estrategias y recursos se aúnan para constituir su particular lenguaje plástico, que no se agota en ser un "medio" para la comunicación ideológica sino que de común acuerdo se constituye en registro de una evidente comunicación estética.

ANTONI MIRÓ naix a Alcoi en 1944. Viu i treballa al Mas Sopalmo. En 1960 rep el primer premi de pintura de l'Ajuntament d'Alcoi. En gener de 1965 realitza la seua primera exposició individual i funda el Grup Alcoiart (1965-72) i en 1972 el "Gruppo Denunzia" en Brescia (Itàlia). Són nombroses les exposicions dins i fora del nostre país, així com els premis i mencions que se li han concedit. És membre de diverses acadèmies internacionals.

En la seua trajectòria professional, Miró ha combinat una gran varietat d'iniciatives, des de les directament artísticas, on manifesta l'eficaç dedicació a cadascun dels procediments característics de les arts plàstiques, fins la seua incansable atenció a la promoció i foment de la nostra cultura.

La seua obra, situada dins del realisme social, s'inicia en l'expressionisme figuratiu com una denúncia del sofriment humà. A finals dels anys seixanta el seu interès pel tema social el condueix a un neofigurativisme, amb un missatge de crítica i denúncia que, als setanta, s'identifica plenament amb el moviment artístic "Crònica de la realitat", inserit dins de les corrents internacionals del pop-art i del realisme, prenen com a punt de partida les imatges propagandístiques de la nostra societat industrial i els codis lingüístics utilitzats pels mitjans de comunicació de masses.

Les diferents èpoques o sèries de la seua obra com "Les Nues" (1964), "La Fam" (1966), "Els Bojos" (1967), "Experimentacions" i "Vietnam" (1968), "L'Home" (1970), "Amèrica Negra" (1972), "L'Home Avui" (1973), "El Dòlar" (1973-80), "Pinteu Pintura" (1980-90) i "Vivace" des de 1991, rebutgen tota mena d'opressió i clamen per la llibertat i per la solidaritat humana. La seua obra està representada en nombrosos museus i col·leccions de tot el món i compta amb una bibliografia abundant que estudia el seu treball exhaustivament.

En resum, si la seua pintura és una pintura de conscienciació, no és menys cert que en el seu procés creatiu s'inclou un destacat grau de "conscienciació de la pintura", on diverses experiències, tècniques, estratègies i recursos s'uneixen per a constituir el seu particular llenguatge plàstic, que no s'esgota en ser un "mitjà" per a la comunicació ideològica sinó que de comú acord es constitueix en registre d'una evident comunicació estètica.

COL·LECCIONS INTERNACIONALS / INTERNATIONAL COLLECTIONS / COLECCIONES INTERNACIONALES

- A. Gómez Gil, NEW BRITAIN, Estats Units (EUA)
 A. Soarani, BRÈSCIA, Itàlia
 A.A. Biote, HABANA, Cuba
 A.G.L. Tuns, ROTHERDAM, Holanda
 Aaron, DERBYSHIRE, R. Unit
 Abel Magalhaes G. Pereira, HAASRODE, Bèlgica
 Abelardo Colomé, HABANA, Cuba
 Abelardo Mena, HABANA, Cuba
 Academia Internacional d'Autors, ANDORRA
 Adam Styka, WARSAWA, Polònia
 Ade L. Vice, LONDON, R. Unit
 Aime Proost, ANTWERPEN, Bèlgica
 Alain Dumont, MORAGNE, França
 Alberto Carbone, PARÍS, França
 Alexander Zhurba, KHERSON, Ucraïna
 Alfredo Guevara, HABANA, Cuba
 Amici del Pomero, RHO-MILANO, Itàlia
 Andrea Ovcinnicoff, GÉNOVA, Itàlia
 Andree Alteens, BRUSSEL-LES, Bèlgica
 Andrey Docker, CHADDERTON-OLDHAM, R. Unit
 Angel Garma, BUENOS AIRES, Argentina
 Angie Torres O'zak, ENSENADA, Mèxic
 Anna Pia C. Temperini, PÉRGOLA, Itàlia
 Anna Resuik, PARÍS, França
 Annette Longreen, BIRBEROD, Dinamarca
 Annikki Vanh Konen, HELSINKI, Finlàndia
 Antonello Negri, MILANO, Itàlia
 Aquilino Mario, FOGGIA, Itàlia
 Arche Contemporain-Ministère de Culture, ATENES, Grècia
 Artstamps Seattle Center, SEATTLE, Estats Units (EUA)
 Art-Start, MIDDELBURG, Holanda
 Arturo G. Fallico, SARATOGA, Estats Units (EUA)
 Asociación ACSUR, MANAGUA, Nicaragua
 Ass. Artisti Bresciani, BRÈSCIA, Itàlia
 Ass-Artistas Plàsticos, JUNDIAÍ, Brasil
 Assoziacione di Solarietà, PÉRGOLA, Itàlia
 Assunta Pittalunga, QUARTU, Itàlia
 Aurelia Galletti, BRÈSCIA, Itàlia
 Ava Gallery, LEBANON, Estats Units (EUA)
 Ayah Okwabi, ACCRA NORTH, Ghana
 B.H. Corner Gallery, LONDON, R. Unit
 B.K. Mehra, LONDON, R. Unit
 B.Wichrowski, OVERATH, Alemanya
 Banana Rodeo Gallery, YOUNGSTOWN, Estats Units (EUA)
 Barbara Warzenska, SZCZECIN, Polònia
 Baudhuzn Simon, HABAY, Bèlgica
 Beeabit, KIEV, Ucraïna
 Beatriz Castedo, MÈXICO DF, Mèxic
 Bellini Francesca, FANO, Itàlia
 Bernhard Munk, FREIBURG, Alemanya
 Biblioteca di Carfenedolo, CARFENEDOLO, Itàlia
 Birgita Von Euler, UPPSALA, Suècia
 Bo Larson, NACKA, Suècia
 Bob Van Haute-Proost, ZWYNDRECHT- ANTWERPEN, Bèlgica
 Bones Art, POST MILLS, Estats Units (EUA)
 Bottega delle Stampe, BRÈSCIA, Itàlia
 Brian Leeslye, LONDON, R. Unit
 Brita Kinlstrom, LULEA, Suècia
 Bruce R. Taylor, FOLKESTONE, R. Unit
 Bruno Rinaldi, BRÈSCIA, Itàlia
 Buchlabor im Gartenhaus, DRESDEN, Alemanya
 C. Marber, FORLÍ, Itàlia
 C. Ortolà, NEW BRITAIN, Estats Units (EUA)
 C.P.J.M. Melkelbach, AMSTERDAM, Holanda
 Carlo Paini, BRÈSCIA, Itàlia
 Carola Van der Heyden, LEIDEN, Holanda
 Casa Nostra de Suissa, WINTERTHUR, Suissa
 Cassandra Aruedo, ANCONA, Itàlia
 Centro Culturale per l'Informazione Visiva, ROMA, Itàlia
 Centro Intern. di Brera, MILANO, Itàlia
 Circol o Cultural de Brèscia, BRÈSCIA, Itàlia
 Ciska Gerard Zwaan, AMSTERDAN, Holanda
- Claudia Romeu, CANNES, França
 Claudio Zilioli, BRÈSCIA, Itàlia
 Clemente Padin, MONTEVIDEO, Uruguai
 Collection MMS Tiptoe, LONDON, R. Unit
 Collezione Universita d Urbino, URBINO, Itàlia
 Comic International, BUENOS AIRES, Argentina
 Comune di Parigi, MILANO, Itàlia
 Congrés Zentrum, HAMBURG, Alemanya
 Consejo Nacional de Cultura, CARACAS, Veneçuela
 Contemporary Art Contact, PETROZAVOSDK-KARELIA, Rússia
 Cultur Centrum Heusden Zolder, HASSELT, Bèlgica
 Charles de Chambrun, SAINT-GILLES, França
 Charles Narioch, JOINVILLE, Brasil
 D. Henderson, GLASGOW, Escòcia
 Daniele Massini, FORLÍ, Itàlia
 David Heilbrunn, ONTARIO, Canadà
 David Sampson, LONDON, R. Unit
 Davide Rinaldi, BRÈSCIA, Itàlia
 Dendarietà, LIEGE, Bèlgica
 Denie Ferdy, LIERDE, Bèlgica
 Desa Gallery, KRAKOW, Polònia
 Different Opinion, NÁPOLS, Itàlia
 Dolores Torres, CARACAS, Veneçuela
 Doris Steffen, KAISERSESCHE, Alemanya
 Doris Steffen, LANGHECK, Alemanya
 Dorothy Unwin, LONDON, R. Unit
 Dr. Appy, STUTTGART, Alemanya
 Dr. Ehebald, HAMBURG, Alemanya
 Dr. Fisch, BUENOS AIRES, Argentina
 Dr. Jacques Aldebert, NIMES, França
 Dr. Johannes Teisser, ARNSBERG, Alemanya
 Dr. Ohlmeier, STANFENBERG, Alemanya
 Duncan, LIVERPOOL, R. Unit
 E. Lombardo, BRUSSEL-LES, Bèlgica
 E.Griffiths, GRASSCROFT, R. Unit
 Ecole Hyacinthe-Delorme, MONTREAL, Canadà
 Eddhillier Chaos Inc., BEESTON-NOTTM, R. Unit
 Eduard Toda, LONDON, R. Unit
 Encuentro de Culturas, SANTO DOMINGO, Rep. Dominicana
 Erich Wäschle, LAMPERTHEIM, Alemanya
 Erik Strandholm, VANTAA, Finlàndia
 Erio Bonatti, FORLÍ, Itàlia
 Esa Roos, HELSINKI, Finlàndia
 Esther Aznar, CARACAS, Veneçuela
 Eugenia Gortchakowa, OLDENBURG, Alemanya
 Ewa Choung-Fux, VIENA, Austria
 Ewa Iolanta Studzinska, WROCTAW, Polònia
 F. Albiol, MARSEILLE, França
 F. Fellini Omaggio, BOLOGNA, Itàlia
 Fabrik K-14, OBERHAUSEN, Alemanya
 Factor X, EXETER-DEVON, R. Unit
 Fernando Aguiar, LISBOA, Portugal
 Fernando Gonzalez, HABANA, Cuba
 Floriano de Santi, BRÈSCIA, Itàlia
 Fondazione Labanca, PATIGLIATE, Itàlia
 Fran Ruth Cycon, STUTTGART, Alemanya
 Francis Van Maele-Editions Phi, ECHTERNACH, Luxemburg
 Frank Orford, LONDON, R. Unit
 Fransquin et Chaiban, BRUSEL-LES, Bèlgica
 Fred Sackmann, BÜHL, Alemanya
 Friedrich Winnes, BERLIN, Alemanya
 G. Donaldi, TORINO, Itàlia
 G. J. Teunissen, MONTREAL, Canadà
 G.P.Turner, DOVER-KENT, R. Unit
 Gabrielle Castelli, BÉRGAMO, Itàlia
 Galeria Kierat, SZCZECIN, Polònia
 Galeria Sztuki Współczesnej, LUBLIN, Polònia
 Galerie Miroir, MONTPELLIER, França
 Galerie Multiples, MARSEILLE, França
 Galerie St. Georg, HAMBURG, Alemanya
 Galerile de Arta, SUCEAVA, Romania
 Galleria d'Arte Moderna "Il Ponte", VALDARNO, Itàlia

Galleria de la Francesca, FORLÍ, Itàlia
 Galleria Kursaal, IÉSOLO LIDO, Itàlia
 Galleria l'Agrifoglio, MILANO, Itàlia
 Galleria lo Spazio, BRÉSCIA, Itàlia
 Galleria Vittoria, ROMA, Itàlia
 Georges Vanandenaerde, ARDOOIE, Bèlgica
 Gian Piero Valentini, CALCINATO, Itàlia
 Ginfhendem Belin, HAMBURG, Alemanya
 Gino Zangueri, CESENA, Itàlia
 Giorgio Gradara, ANCONA, Itàlia
 Giovanni Strada, RAVENNA, Itàlia
 González Enloe, MEXICO DF, Mèxic
 Goodman Gallery, ILLINOIS, Estats Units (EUA)
 Grau-Garriga, ANVERS, França
 Grzegorz Mazurek, LUBLIN, Polònia
 Guillermo Deisler, HALLE-SALLE, Alemanya
 H. Braumüller, HAMBURG, Alemanya
 H. Karnac, LONDON, R. Unit
 Handwork Belarus, MINSK, Bielorússia
 Hans Blaumüller, ÑUÑOA/SANTIAGO, Xile
 Henri Verburgh, UTRECHT, Holanda
 Henry M. Goodman, NILES-ILLINOIS, Estats Units (EUA)
 Herman Bödeker, HAMBURG, Alemanya
 Herve Pouzet des Isles, MARSEILLE, França
 Herzog August Bibliothek, WOLFENBÜTTEL, Alemanya
 Horacio Etchengoyen, BUENOS AIRES, Argentina
 Hotel Carrefour d l'Europe, BRUSSEL-LES, Bèlgica
 Hotel Central, DOVER, R. Unit
 Hotel de Ville, SAINT-GILLES, França
 Hungarian Consulate of Neoism, DEBRECEN, Hongria
 Igor Gereta, JERNOPIL, Ucraïna
 Igor Podolchak, LVIV, Ucraïna
 Images About Younths World "La Testata", AREZZO, Itàlia
 Inna Kapp, FRANKFURT, Alemanya
 International Management Group, LONDON, R. Unit
 International Psychoanalytical Association, LONDON, R. Unit
 Ira Brenner, PHILADELPHIA, Estats Units (EUA)
 Irene Fix, BAGNEUX, França
 Ivor Panchyskyn, IVANO-FRANKIVSK, Ucraïna
 J. Groen-Prakken, AMSSTELVEEN, Holanda
 J. Levinkind, DUBLIN, Irlanda
 J. M. Pardo, HABANA, Cuba
 J.Wallingna, EELDE, Holanda
 Jaana K, ESPOO/SUOMI, Finlàndia
 Jacques Galand, LOT LE RACANEL, França
 Jaime Ardmore, PHILADELPHIA, Estats Units (EUA)
 Jaquelin Pereg, OUTREMONT, Canadà
 Jean Baxton, LONDON, R. Unit
 Jean Boissieu, MARSEILLE, França
 Jean Paul Blot, PARÍS, França
 Jens Hagen, KOLN, Alemanya
 Jens Hundrieser, CLADHECH, Alemanya
 Jeremy Palmer Tomkinson, LONDON, R. Unit
 Jiri Veselka, BUDÈJOVICE, Repùblica Txeca
 Joachim Hauff, BERLIN, Alemanya
 Joachim Opitz, BERLIN, Alemanya
 Jocelyn S. Malkin, MARYLAND, Estats Units (EUA)
 Jochen Lorenz, HAGEN, Alemanya
 Joel Zac, STUTTGART, Alemanya
 John M. Bennett, COLUMBUS, Estats Units (EUA)
 Jon de la Riba, HABANA, Cuba
 Jose Blades, FREDERICTON, Canadà
 Josefikowa Damta, KRAKOW, Polònia
 Joseph Kadar, PARÍS, França
 Jules Davis, SAN LUIS OBISPO, Estats Units (EUA)
 Juli Labernia, MONTPELLIER, França
 Julian Pacheco, CALCINATO, Itàlia
 K.H. Mathes, HINDENBURG, Alemanya
 Kaf Future Beauty, GÖTEBORG, Suècia
 Kar Skogen, KONGSBERG, Noruega
 Karen Brecht, HEILDELBERG, Alemanya
 Karl Frech, SINSHEIM, Alemanya

Kathleen McNerney, MOUNT MORRIS, Estats Units (EUA)
 Keiichi Nakamura, TOKIO, Japó
 Keith Bates/L. Ryan, MANCHESTER, R. Unit
 Ken Keoobe /City University, KOWLOON TONG, Hong Kong
 Kent Parks and Rec., KENT, Estats Units (EUA)
 Kentucky Art and Craft Foundation, LOUISVILLE, Estats Units (EUA)
 Ketil Brenna Lund, FEDRWSTAD, Noruega
 Klaus Brenkle, KOLN, Alemanya
 Klaus Wilde, STUTTGART, Alemanya
 KLS Belgium, BRUSSEL-LES, Bèlgica
 Kreisvolkshochschule, WOLFENBÜTTEL, Alemanya
 Kulturverein der Katalinisch, HANNOVER, Alemanya
 Kunshaus Fischinger, STUTTGART, Alemanya
 Kunstverein Kult-uhr, STOCHKHAUSEN, Alemanya
 Kyran, SURREY, R. Unit
 Larry Angelo, NEW YORK, Estats Units (EUA)
 Laura Vitulano, MONTEROTONDO, Itàlia
 Laura Vitulano, ROMA, Itàlia
 Lebedyanzev Sergei, BASHKIRIA, Rússia
 Leena Lloti, HELSINKI, Finlàndia
 Leon Tihange, COMBLAIN-LA-TOUR, Bèlgica
 Les Vrais Folies Bergères, CAMARES, França
 Libreria Feltrinelli, PARMA, Itàlia
 Libreria Internazionali Einaudi, MILANO, Itàlia
 Life on Earth Project, SANTIAGO DE CHILE, Xile
 Lilian Gethic, MANCHESTER, R. Unit
 Luciano Olivato, VERONA, Itàlia
 Luis Pellisari, RIMINI, Itàlia
 M. Avlanier, MONTGERON, França
 M. Figuerola, MANAGUA, Nicaragua
 M. Hoepffuer, BERLIN, Alemanya
 M. Rouvier, MARSEILLE, França
 M.E. Ardjomandi, GOTTINGEN, Alemanya
 M.Thorner, DOVER-KENT, R. Unit
 Made Balbaj, TALLINN, Estònia
 Maestri Remo, CALCINATO, Itàlia
 Malok Quassa Nova, WAUKAU, Estats Units (EUA)
 Mandrágora, CASCAIS, Portugal
 Manfred Winards, HAMBURG, Alemanya
 Manolita d'Abiol, LA CIOTAT, França
 Marcin Gajownik, NOWY TARG, Polònia
 Marc Renbins, NEW YORK, Estats Units (EUA)
 Marek Giannajo Poulo, CORFU, Grècia
 Marg Gallery, NOWY TARG, Polònia
 Margarita Ruiz, HABANA, Cuba
 María Carolina Pérez, SANTIAGO, Xile
 Maria Yufa Art Contact Ten Plus, PETROZAVODSK-KARELIA, Rússia
 Marian Sneider, MIAMI-FLORIDA, Estats Units (EUA)
 Mario Aronne, CALCINATO, Itàlia
 Marisol Martell, HABANA, Cuba
 Marlyse Schmid, NIJMEGEN, Holanda
 Martha Maldonado, BOGOTÁ, Colòmbia
 Match Book, IOWA CITY, Estats Units (EUA)
 Matilde Romagosa, WOLFENBÜTTEL, Alemanya
 Matteo Cagnola, BUSTO ARSIZIO, Itàlia
 Mc Neese State University, LAKE CHARLES, LOUISIANA, Estats Units (EUA)
 Michel Julliard, GISSAC, França
 Miejski Osrodek Kultury, CHELM, Polònia
 Miguel Herberg, ROMA, Itàlia
 Mike Dyar, SAN FRANCISCO, Estats Units (EUA)
 Modern Art Gallery, ANTWERPEN, Bèlgica
 Moldavian Cultural, KISHINEV, Moldàvia
 Mona Bremna, DOVER-KENT, R. Unit
 Moortemans, BRUSSEL-LES, Bèlgica
 Museum Oldham, LANCASHIRE, R. Unit
 Nail Vagapov, BASHKIRIA, Rússia
 Natalia Kuik, BUENOS AIRES, Argentina
 New Hampshire Art Association, BOSCAWEN, Estats Units (EUA)
 Nick Jonson, EUGENE, Estats Units (EUA)
 Nicola Goward, CANTERBURY, R. Unit
 Norbert Garcia, SISTERON, França
 Norman Shapiro, BRIGHTWATERS, Estats Units (EUA)

North American Cultural Society, NEW YORK, Estats Units (EUA)
 Oleksander Butsenko, KIEV, Ucràina
 Olli Seppala, HELSINKI, Finlàndia
 Open Wound - Ferida Oberta, SARAJEVO, Bosnia-Herzegovina
 Our Blue Beautiful Earth, CASTEL S. GIORGIO (SALERNO), Itàlia
 Painted Envelopes Summer, TASSIGNY, França
 Palacio Epasa, CHÔNE-BOUGERIES-GENEVE, Suïssa
 Palazzo del Parco, BORDIGHERA, Itàlia
 Parker Owens, CHICAGO-ILLINOIS, Estats Units (EUA)
 Pascal Lenor, GRANDFRENOY, França
 Pat Collins, TEDDINGTON, R. Unit
 Paterloo Gallery, MANCHESTER, R. Unit
 Paul Polzin, ESSEN, Alemanya
 Pedro Luces, LISBOA, Portugal
 Pedro Orlando, HABANA, Cuba
 Peter Burke, LONDON, R. Unit
 Peter C. Cardwell, WELLING-KENT, R. Unit
 Peter Cranzler, HEILDELBERG, Alemanya
 Peter Ford, BRISTOL, R. Unit
 Peter Schuster, VIENA, Austria
 Philip Mc Intyre, ARLINGTON, Estats Units (EUA)
 Philip Thomas, GRASSCROFT, R. Unit
 Piero Airaghi, RHO-MILANO, Itàlia
 Pischel Fav., BOCHUM, Alemanya
 Poone Dick, DOVER-KENT, R. Unit
 Post Spiritualism Buckwheat Tornado, SEATTLE, Estats Units (EUA)
 Predrag Popovic Pedja, KRAGUJEVAC, Iugoslàvia
 Probe Plankton, LEICESTER, R. Unit
 Public Library, FINALELIGURE, Itàlia
 R. Boni, SUZZARA, Itàlia
 R. Edmondo, FORLÌ, Itàlia
 Regina N. de Winograd, BUENOS AIRES, Argentina
 Rene Henny, GRANDUAUX, Suïssa
 Reynald Round, VILLENEUVE ST. GEORGES, França
 Reynolds Recycling Center, CISTERNA, Itàlia
 Richard, LONDON, R. Unit
 Riverside Station, ZRUC, Repùblica Txeca
 Roberto Bogarelli, CASSTIGLIONE, Itàlia
 Roberto Cargnini, PERGOLA, Itàlia
 Rod Summers, MAASTRICHT, Holanda
 Rosen Renee, SEHOTEN, Bèlgica
 Rossana Cerrett, BRÈSCIA, Itàlia
 Rubber Stamp Exchange, LONDON, R. Unit
 Rubber Stamps, ROSWELL, Estats Units (EUA)
 Rubber Tricks Inc., SAN DIEGO (CA), Estats Units (EUA)
 Rubén Jimenez, CUERNAVACAS, Mèxic
 Russell Sage College Gallery/Schacht Fine Arts, TROY- NEW YORK, Estats Units (EUA)
 Ruth Miller, LONDON, R. Unit
 Ruud Janssen, DAR-ES-SALAAM, Tanzània
 Ryosuke Cohen, OSAKA, Japó
 Sakari Niemel, TURKU, Finlàndia
 Sala Comunale, ANGIARI, Itàlia
 Sala Olstein Sinay, BUENOS AIRE5, Argentina
 Sala Partecipanza-Pinacoteca Civica, PIEVE DI CENTRO, Itàlia
 Sallone della Cooperativa, PEDEMONT, Itàlia
 Samantha Andrews, GOONELLABA, Australia
 Sandra Mason Smith, GREENFIELD, R. Unit
 Sari Oltra-Biri, LONDON, R. Unit
 Schollaert, WOLUWE, Bèlgica
 Sharkey Jean, DOVER-KENT, R. Unit
 Shepherd House, CHADDERTON, R. Unit
 Shigerv Tamaru, FUSHIMI - KYOTO, Japó
 Shozo Shimamoto, HIROSHIMA, Japó
 Silvana Sabbetce, PÉRGOLA, Itàlia
 Simone Fagioli, PISTOIA, Itàlia
 Sonja Frediksson, SPANJA, Suècia
 Spanish-American Cultural, NEW BRITAIN, Estats Units (EUA)
 Stanislaw Baldiga, LUBLIN, Polònia
 Stazioni di Ricerca Artistica Europio, MILANO, Itàlia
 Stefan J. Hofler, OVERATH, Alemanya
 Stina Berger, HELSINKI, Finlandia
 Studio Vaum, BRÈSCIA, Itàlia
 Sujetlana Mimica, SPLIT, Croàcia
 Svengard, KUNGALU, Suècia
 Svitoyd Centre Cultural, KIEV, Ucràina
 Tahnee Berthelsen, TUGUN, Austràlia
 Tensemdoned Networker, PRESTON PARK, Estats Units (EUA)
 The Unknown Project, MANILA, Filipines
 Thomas Nehls, LEVERKUSEN, Alemanya
 Tonino Mengarelli, ANCONA, Itàlia
 Ubrirh Sporel, MUNSTER, Alemanya
 Universitas Col•legi, SANTOS- SÃO PAULO, Brasil
 Univesal Art, ONTARIO, Canadà
 V. Schröer, HAMBURG, Alemanya
 Verband Bildender Künstler der, BERLIN, Alemanya
 Vermont Pataphysical Association, BRATTLEBORD UT, Estats Units (EUA)
 Victor Kordun, KIEV, Ucràina
 Victor Marynink, ODESSA, Ucràina
 Visual Art Center, NÀPOLS, Itàlia
 Volodymyr Tsipko, ODESSA, Ucràina
 Wages of Fear, CAMBRIDGE, Estats Units (EUA)
 Wang Art Gallery, EVERE, Bèlgica
 Werkgroes Ratlla, PIETERBUREN, Holanda
 Wheeler Gallery (University of Massachusetts), ANHERST, Estats Units (EUA)
 Who's on Third, DENALI PARK (ALASKA), Estats Units (EUA)
 Willem Weerdesteguin, DORDRECHT, Holanda
 William Stephen Berry, OXFORD, R. Unit
 Willie Marlowe, ALBANY-NEW YORK, Estats Units (EUA)
 Wolf D.Grahmann, HAMBURG, Alemanya
 Woodsmeck Gallery, LONDON, R. Unit
 Xavier Menard, CHATEAUBRIANT, França
 Yaroslav Doukan, IVANO-FRANKIVSK, Ucràina
 Yevguen Korpaohnv, KIEV, Ucràina
 Z. Franco "S. Tomaso", MILANO, Itàlia
 Zetetics, DALLAS, Estats Units (EUA)

MAS SOPALMO

M U S E U S / M U S E U M S / M U S E O S

Museu d'Art Modern de Barcelona, BARCELONA.
Museo de Arte Contemporáneo de Bilbao, BILBAO.
Museu Municipal de Mataró, MATARÓ.
Museum Oldham, LANCSHIRE, Regne Unit.
Nort Chadderton Modern School, LANCS, Regne Unit.
Museu d'Art Contemporani de Vilafamés, VILAFAMÉS.
Palau de la Diputació d'Alacant, ALACANT.
Collection NMS Tiptoe, LONDRES, Anglaterra.
Cívico Museo di Milano, Comune di Parigi, MILÀ, Itàlia.
Museu de Pintura "Azorín", MONOVER.
Museo de Arte Contemporáneo de León, LLEÓ.
Comune di Pesaro, PESARO, Itàlia.
Musei d'Arte Moderna di Sassoferato, SASSOFERRATO, Itàlia.
Museo de Arte (Palacio Provincial), MÁLAGA.
Museu d'Art Contemporani d'Eivissa, EIVISSA.
Casa Municipal de Cultura i Ajuntament d'Alcoi, ALCOI.
Museo de Arte Moderno del Altoaragón, OSCA.
Musée d'Art a Lodz, LODZ, Polònia.
Museo Nacional de Arte Moderno, HABANA, Cuba.
Museo de Arte Contemporáneo de Sevilla, SEVILLA.
Musée d'Art Slovenj Gradec, SLOVENIE, Eslovènia.
Muzeum Narodowe w Kraków, CRACOVIA, Polònia.
Museo de Arte Contemporáneo de Lanzarote, LANZAROTE.
National Museum in Bytom, BYTOM, Polònia.
Museo Internacional de la Resistencia "Salvador Allende", SANTIAGO DE CHILE, Xile.
Museo Internacional Escarré, CUXA, Catalunya Nord.
Museu del Monestir de Vilabertran, VILABERTRAN.
Museu d'Art Contemporani d'Elx, ELX.
Museu d'Art Contemporani dels Països Catalans, BANYOLES.
Museu de Tenerife Fons d'Art, TENERIFE.
Real Academia de BBAA de San Fernando, Calcografia Nacional, MADRID.
Collezione Università d'Urbino, URBINO, Itàlia.
Museo Etnográfico Tirinese, TIRANO, Itàlia.
Palazzo delle Manifestazioni, SALSSOMAGIORE, Itàlia.
Palau de l'Ajuntament d'Alacant, ALACANT.
Museu Pierrot-Moore, Fons Gràfic, CADAQUÉS.
Kupferstichkabinette der Staatlichen Museum, BERLÍN, Alemanya.
Museen Kunstsammlungen Dresdens, DRESDENS, Alemanya.
Museo de Sargadelos, LUGO.
Sigmund Freud Museum, VIENA, Àustria.
Museo de Dibujo "Castillo de Larrés", SABIÑÁNIGO.
Verband Bildender Künstler der, BERLÍN, Alemanya.
Museu de Belles Arts Sant Pius V, València.
Musée Ariana d'Art et d'Histoire, GINEBRA, Suïssa.
Museum der Bildender Künste zu Leipzig, LEIPZIG, Alemanya.
Herzog August Bibliothek, WOLFENBUTTEL, Alemanya.
Museu de l'Obra Gràfica del Reial Monestir, EL PUIG.
Museu de la Festa, Casal de Sant Jordi, ALCOI.
San Telmo Museoa, DONOSTIA- SAN SEBASTIÁN.
Panstwowe Muzeum na Majdanku, LUBLIN, Polònia.
Ukrainian Museum Art, IVANO-FKANKIVSK, Ucraïna.
Fons d'Art, Xarxa Cultural, BARCELONA.
Museu de Belles Arts Arte Eder Museoa, VITORIA-GASTEIZ.
Museo Nacional d'Art, LVIV, Ucraïna.
Museu de l'Almudí, XÀTIVA.
Occidental Museum of Art, KIEV, Ucraïna.
Museu Narodowc, SZCZECIN, Polònia.
Museo Picasso, MÁLAGA.
Museum of a Space Exploration in Kherson Planetarium, KHERSON, Ucraïna.
Biblioteca Nacional, MADRID.
Fons d'Art Contemporani, Universitat Politècnica, VALÈNCIA.
Centro de Arte Moderno Quilmes, BUENOS AIRES, Argentina.
Greenville Museum Art, GREENVILLE, Estats Units.
Kassák Museum, BUDAPEST, Hongria.
City Museum and Art Gallery, STOKE-ON-TRENT, Anglaterra.
Musée Arche Contemporaine Park Solvay, BRUSSELLÈS, Bèlgica.
Museo del Grabado Español Contemporáneo, MARBELLA.
The City Art Museum of Kaliningrad, DALININGRAD, Rússia.
Danish Post Museum, COPENHAGEN, Dinamarca.
The UFO Museum, PORTLAND, Oregon Estats Units.
Central Kherson Art Museum, KHERSON, Ucraïna.
Museo Cívico, Pinacoteca Nazionale della Resistenza, CALDAROLA, Itàlia.
Museo Hudson, BUENOS AIRES, Argentina.
National Gallery of Art, MINNEAPOLIS, Estats Units.
Ernst Múzeum, BUDAPEST, Hongria.
Museo Casa das Dues Nacions (Centro Cultural Alborada), CARITEL.
Fundació Miguel Hernández, ORIOLA.
Musée d'Art Modern de Hajdúszoboszló, HAJDÚSZOBOSZLÓ, Hongria.
Musée der Arbeit, HAMBURG, Alemanya.
Middelsex University/School of Fine Art, LONDON, Anglaterra.
Museum für Post und Kommunikation, BERLÍN, Alemanya.
Museu de l'Erotica, BARCELONA.
Museo Guayasamin, LA HABANA, Cuba.
Museu del Misteri d'Elx- Casa de la Festa, ELX.
Musée de l'Art du Collage, CHEVILLY LARVE, França.
Narodni Muzej Kragujevac, KRAGUJEVAC, Iugoslàvia.
Trevi Flash Art Museum, TREVÌ, Itàlia.
Museum of the World Ocean, KALININGRAD, Rússia.
Simon Fraser Gallery University, VANCOUVER, Canadà.
Fundació Bancaixa, VALENCIA.
Karelian Republic Art Museum, PETROZAVODSK, Rep. de Karèlia.
Museum of International Contemporary Art, FLORIANÓPOLIS, Brasil.
National Museum in Sabac, SABAC, Iugoslàvia.
Musée Art Collé, SERINGES, França.
Museu Monjo, VILASSAR DE MAR.
Museo Tre Castagne Pinacoteca, MONTEDORO, Itàlia.
Col·lecció M. Guerricabeitia, La Nau, Universitat, VALÈNCIA.
Museo de Arte Contemporáneo, PANAMA, Rep. de Panamá.
IVAM/Centre Juli González, VALENCIA.

CARTA OBERTA A UN MIRADOR DE QUADRES

Benvolgut observador:

En primer lloc m'agradaria donar-te les gràcies, en nom d'Antoni Miró, per vindre a veure esta exposició. També t'agraïsc personalment el teu temps en la lectura d'esta carta.

Abans que comences la visita a l'exposició, t'aconselle que faces una ullada general a la sala, sense detenir-te expressament en cap de les obres. D'esta forma et faràs una idea global del que es mostra i, si de cas no t'acaba d'agradar –la qual cosa no espere–, no cal que perdes el temps en exercicis intel·lectuals que no et reportaran cap benefici, ja que no es tracta de patir per la cultura, sinó de disfrutar d'ella.

Una vegada t'has fet una idea global de l'exposició, serà el moment de començar a mirar amb deteniment la primera obra. No vaig a guiar-te quadre a quadre, tot descrivint-te cadascun d'ells per a transmetre't les meues impressions: crec que és millor que tragues les teues pròpies conclusions. Ara és el moment, si has començat a llegir l'escript abans de mirar l'exposició, de deixar el catàleg a un costat i iniciar la visita sense cap element extern que s'interposa entre la pintura i tu. Així, sense cap altra informació que la que espontàniament et transmet el quadre, aniràs formant-te una idea –la teua– de les pretensions de l'artista en cadascuna de les obres. Et sentiràs, d'alguna manera, igual que ell quan va acabar l'obra en l'estudi: és a dir, estareu sols l'obra i tu.

En la solitud més absoluta, l'artista mira per última vegada el seu últim quadre, sense intermediaris, sense que ningú no emeta la seua opinió. Pintor i pintura es miren per última vegada sols. Demà, hui, d'aci un instant, algú acudirà a l'estudi i, tot detenint-se davant de l'últim part, transmetrà a l'artista el seu parer, la seua primera impressió. Per a l'artista ja no serà el mateix, en un sol instant haurà perdut la seua intimitat amb l'obra. Algú, d'una manera o altra, li haurà arrabassat els seus sentiments.

Eixe és el meu desig, que no et deixes guiar per res ni per ningú. No escoltes a aquell que tracte de condicionar la teua opinió. Seguix les teues pròpies emocions. Tracta de mirar l'obra amb el cor a la mà, sense identificar-la amb un o altre moviment artístic, sense pensar si et recorda a este o a aquell pintor. Sense preguntar-te ni tan sols si recordes haver vist anteriorment algun quadre o exposició d'Antoni Miró.

Així les teues intencions i les de l'artista estarán al mateix nivell. Ell sempre tracta de no enfocar-se a l'obra amb una intenció clarament i prèviament definida, ja que el quadre l'anirà portant d'ací cap allà pel seu propi camí. Tot i que a primera vista sembla que Antoni Miró siga un artista que medite i planifique a consciència cadascun dels detalls de la seua obra, el fet cert és que no és ben bé així, perquè la pintura –inclus la menys espontània– no respon únicament a les intencions de l'autor. Quan este la va plasmant en el suport, ella pren vida pròpia i li transmet a l'autor les seues preferències. Per tant, una obra no serà mai el resultat exacte entre el mapa mental que l'autor traça prèviament i el resultat final que obté en plasmar-la al llenç.

Si al final de l'exposició se t'ocorre reprendre el text i estàs d'acord amb mi, millor. Però si no és així, no passa res: l'art és per a sentir-lo un mateix tal com el veu, sense prestar-li atenció a com el perceben els altres. A fi de comptes, l'artista pinta per a ell mateix, sense importar-li massa el que la resta puga veure en els seus quadres. Que la disfrutes.

II

Atribueixen a Jorge Luis Borges una frase sobre Federico García Lorca que, al meu parer, té un gran significat a l'hora d'identificar un artista amb la seua pròpia terra. Deia l'argentí immortal que "Lorca treballava d'espanyol", per a refereir-se, no únicament a la implicació del poeta amb la cultura popular del seu poble, sinó a l'incessant treball que va realitzar en la seua curta vida per dur la cultura a tots els racons del seu país, i al compromís que l'artista va mantenir amb els corrents culturals que hi havia a l'Espanya d'aleshores.

Esta observació de Borges m'ha vingut a la memòria quan tractava d'identificar el compromís permanent d'Antoni Miró amb el seu poble. No m'atreviria a dir, com Borges, que Antoni Miró treballa d'alcoià, o de valencià, ja que estic segur que en este moment hi ha nombrosos aspectes de la cultura alcoiana que no comparteix i amb els quals no s'identifica. Però el paper que juga este home en el creixement cultural del seu poble és notori. Antoni Miró representa clarament el compromís de l'artista amb la societat que l'envolta, cosa molt poc freqüent en els temps que corren, on la identificació dels artistes amb el seu poble està més prop de l'especulació econòmica sobre la seua pròpia obra, que en la necessitat i inclus en la responsabilitat de fer créixer un poble culturalment.

Em resulta imprescindible parlar del treball sociocultural que Antoni Miró desenvolupa des de fa anys a Alcoi, ja que gràcies a ell s'han pogut veure a la ciutat del Serpis algunes de les propostes artístiques més inquietants dels últims temps. Propostes inclus més interessants que les que oferia la capital de la província, sempre cenyida als vaivens i als capritxos de la classe política. Probablement perquè l'han deixat fer, o perquè ha sabut convéncer, el fet cert és que, des de fa més d'una dècada, en aquella població pot parlar-se de regularitat –que no equival a monotonía– pel que fa a les activitats que tenen a veure amb l'art.

És evident que a este home li beneficia ben poc dur a terme esta tasca, perquè no la necessita ni per a viure ni per a pintar, ni tampoc per a exposar en qualsevol racó del planeta. Únicament el compromís amb el seu poble el duu a no cessar en eixa faena callada perquè en la seua terra hi haja activitats artístiques. Un succint repàs al treball realitzat en este camp, ens permet entreveure que este home ha utilitzat els seus nombrosos amics i amigues per tal que vagen al seu poble, i els seus conciutadans disfrutin de l'art i, per consegüent, que el treball que es realitza a Alcoi ultrapasse les seues pròpies fronteres. Eixe és el compromís essencial de l'artista amb el seu poble, compromís que Toni Miró manté ferm des de fa dècades.

III

Una exposició com esta, que conté obres de diferents èpoques del pintor, ens fa veure, encara amb més precisió, que Antoni Miró duu el seu compromís fins a les últimes conseqüències. Ràpidament descobrim una visió molt crítica del món que el rodeja. Sap a ciència certa que la seua pintura transmet idees, i és conscient –sense caure en el pamphlet– que la seua obra forjarà en l'pectador uns determinats pensaments. Antoni Miró no és precisament dels qui amaguen el cap davall terra, més aviat al contrari, la seua pintura és, pel que fa al missatge, d'una sinceritat implacable. Podrem estar d'acord amb ell o no, però ningú no pot discutir la seua valentia. És una pintura que diu les coses pel seu nom.

Ens agradarà més o menys, podrem identificar-nos o no amb els seus plantejaments, però ens serà impossible no entrar en el joc. És una pintura que no acaba en els límits del llenç. Tot partint del que ha expressat en la tela, el pintor ens guiarà, unes vegades de la mà, d'altres amb angoixa calculada, cap al món que plasma en les seues obres. No podrem, encara que ho intentem, deixar de moure'ns cap al centre del missatge de cadascuna de les seues obres. Si denuncia la violència, immediatament viatjarem amb ell per a recrear en la nostra pròpia ment el que no està expressat en el quadre d'una manera formal, però sí subjacent.

Antoni Miró sap narrar, no podem deixar de llegir en les seues obres, mai no ens quedem només amb les figures o amb els colors dels seus quadres. És conscient que en cadascuna de les seues obres haurà d'implicar l'observador perquè realitze una lectura minuciosa de la seua pròpia ment, dels seus records, de la informació retinguda en la seua memòria.

Per tot açò segurament no ha renunciat –però sí evolucionat– als seus plantejaments inicials de pintura propera al *pop-art*, perquè en este mitjà, a més de sentir-se còmode, sap que pot connectar de seguida amb els observadors de les seues obres. Tot emprant un llenguatge pictòric que li és molt habitual, atés que l'pectador se'l troba quotidianament tant en la publicitat com en els mitjans de comunicació, sap que el procés d'identificació amb la seua obra no serà costós per a l'observador, estalviant-se així nombrosos esforços de síntesi i duent l'pectador al seu terreny d'una manera quasi instantània. Fonamentalment perquè a més de la identificació amb el món publicitari, procura també una relació de proximitat amb la iconografia que mostra en les seues obres, ¿per a què ha d'inventar personatges amb què transmetre les seues idees, si la societat ja li'ls ofereix? Per a què ha d'inventar paisatges degradats o situacions crítiques si ja ens els trobem al món cada dia?

Però no ens confonguem, no es tracta de comoditat, ni d'aprofitar-se d'una iconografia que ja existeix, ja que en totes les obres l'atmosfera que es recrea és la del mateix artista. Tampoc no tracta de retratar fidelment de manera hiperrealista el que veuen els seus ulls (no oblidem que el que tracta de transmetre'ns són idees i sensacions, en la majoria dels casos denúncies directes, però no concretes).

Em produeix desassossec mirar ara quadres que es van pintar fa més de dos dècades, les denúncies dels quals encara són vigents. S'han perdut les notícies de premsa, ja no recordem l'origen del problema, però segueix sense resoldre's. És decoratjador que una obra ens recorde que seguim sense solucionar moltes de les nostres quimeres, que l'allau de problemes quotidians ens fa deixar de banda el problema d'ahir per ocupar-nos del de hui mateix. Segurament siga esta una de les intencions indirectes d'Antoni Miró, la de recordar-nos que no és or tot el que brilla.

IV

El món d'Antoni Miró és molt particular. A primera vista podria semblar que el seu aïllament de la societat és manifest. Allunyat de l'*artistic business*, procura no deixar-se veure massa en festorres i inauguracions, només el just perquè sapiem alguna cosa d'ell, però sense que això li faça perdre el nord de la seua tasca diària. Podriem dir que en el seu món tot està prèviament calculat (no crec que siga del tot cert), però el rigor organitzatiu amb què s'envolta causa unes vegades admiració i d'altres temor.

És un artista que pinta amb nocturnitat i *traïdoria* –no és un tòpic–. Des de fa anys va prendre la decisió de treballar en la tranquil·litat de la nit, que li produeix major concentració i poques interrupcions. La seua recerca de la soledat, el sacrifici que imagine que això li suposa a ell i a la seua família, respon a un esquema mental molt meditat, a una decisió arriscada que implica un sacrifici difícil d'imaginar si no tenim clar a on vol arribar un pintor com Toni Miró, que sembla tindre-ho tot clar i anar sempre al gra. Aïlla les incògnites de la seua vida amb una decisió i una fermesa dignes d'enveja, atés que no sembla deixar-se dur per ningú ni per res. Però no crec que siga un dèspota ni un dictador: l'única dictadura que assumeix és la del seu propi treball diari, la del sacrifici quotidià amb què s'enfronta a la creació de les seues obres.

No és obligat saber res del que estic contant per a identificar-se o no amb la seua obra. De fet, em sembla superficial traure a la llum la forma amb què el pintor s'enfronta a la vida. Això té poc a veure –o molt, no ho sé– amb el resultat final de l'obra. Però el fet cert és que, si tens l'oportunitat d'apropar-te a ell, t'adonaràs que es tracta d'una persona senzilla, amb uns plantejaments clars i sòlids, que procura no dogmatitzar amb la seua pintura, però si il·lustrar i servir de testimoni del món que ens envolta.

És un plantejament de vida tan digne com el de qualsevol altra persona, amb l'única diferència que ell ha pres la decisió de servir d'element transmissor de les ferides sense cicatritzar de l'espècie humana.

JOSÉ AYELO PÉREZ.VILLENA, GENER DEL 2000
(TRADUCCIÓ: JOSEP MARIÀ DE DEU)

ANTONI MIRÓ (ANTOLÒGICA 1960-2000) MOSTRA ITINERANT CAM 1997-98-99-2000

ALCOI	CENTRE CULTURAL D'ALCOI BIBLIOTECA MUNICIPAL INSTITUT PARE VICTÒRIA COL·LEGI M. HERNÁNDEZ AAVV-ZONA NORD FEDERACIÓ AAVV-LA FAVA LLIBRERIA LA LLUNA AULA DE CULTURA CAM	(SÈRIE VIVACE) (PINTURA-OBJECTE) (EL COLLAGE) (OBRA GRÀFICA) (EL MISTERI D'ELX) (SUITE ERÒTICA) (SÈRIE COSMOS) (ANTOLÒGICA)
IBI	CENTRE SOCIAL POLIVALENT CENTRE CULTURAL DE LA VILA	(PINTEU PINTURA) (ANTOLÒGICA)
BENIDORM	CENTRE CULTURAL CAM	(ANTOLÒGICA)
VALÈNCIA	AULA CULTURAL CAM "LA LLOTGETA"	(PAPIERS COLLÉS)
COCENTAINA	PALAU COMITAL / UNIVERSITAT D'ESTIU	(ANTOLÒGICA)
CASAVELLS	FUNDACIÓ NIEBLA	(ANTOLÒGICA)
DÉNIA	CASA DE CULTURA	(ANTOLÒGICA)
ORIOLA	MUSEO S.JUAN DE DIOS	(ANTOLÒGICA)
ELX	CENTRO CULTURAL CAM	(ANTOLÒGICA)
ALTEA	AULA DE CULTURA CAM	(ANTOLÒGICA)
MÚRCIA	CASA DE CULTURA	(ANTOLÒGICA)
VILASSAR	FUNDACIÓ SCHLÖTTER	(SÈRIE VIVACE)
BARCELONA	AULA DE CULTURA CAM	(ANTOLÒGICA)
ALACANT	MUSEU MONJO	(ANTOLÒGICA)
VILLENA	PIA ALMOINA	(ANTOLÒGICA)
	SALA D'EXPOSICIONS CAM	(ANTOLÒGICA)
	AULA DE CULTURA CAM	(LES LLANCES)
	CASA DE CULTURA	(ANTOLÒGICA)

CARTA ABIERTA

ANTONI MIRÓ

ANTOLÓGICA 1960 - 2000

CASA DE CULTURA DE VILLENA
MARZO - ABRIL 2000

COLABORA
AYUNTAMIENTO DE VILLENA

Caja de Ahorros
del Mediterráneo

